

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON
TIEDOTUSLEHTI
No 2/2006

Tiedonjyvä

Arvioinnista eväitä
laatutyöhön s. 10–15

41. vuosikerta
Painos 6000 kpl
Vastaava toimittaja
Anu Mustonen
puh. (014) 260 1054
anu.mustonen@adm.jyu.fi

Toimitussihteeri
Talvikki Lehtolainen
puh. (014) 260 1044
talvikki.lehtolainen@adm.jyu.fi

Ilmoitusmyynti ja tilaukset
Kalevi Luoma
puh. (014) 260 1049
kalevi.luoma@adm.jyu.fi

Toimituksen postiosoite
Jyväskylän yliopisto/
viestintä
PL 35
40014 Jyväskylän yliopisto

Käyntiosoite
Seminaarinkatu 15,
hallintorakennus, 4. kerros
Faksi (014) 260 1041

Graafinen suunnittelu
Anna Makkonen

Julkaisija
Jyväskylän yliopisto
Forssan Kirjapaino 2006

Sisäinen jakelu
Virastomestarit

ISSN 0789-4805
Seuraava numero
ilmestyy 11.5.2006

Kannessa: Opiskelijat Katri Komulainen ja Leena Malkki sekä tutkija David Agar erottavat glyserolia biodieselistä.
Kuva: Petteri Kivimäki

www.jyu.fi/viestinta/tiedonjyva

Sisältö

- 4 Lyhyet
- 8 Juhlakantaatti palasi yliopistolle
- 9 Yliopiston vuosijuhla
- 10 Tutkimus kansainvälistä huipputasoa
- 12 Uusiutuvaa energiaa
- 13 Opiskelija haluaa riman korkealle
- 14 Arviointia aamusta iltaan
- 15 Kolumni: Uusia tuulia tohtorikoulutukseen
- 16 Professori esittelyssä: Maija Nissinen
- 18 Oma osaamista opeteltava arvioimaan
- 20 Yksi meistä: Antoaneta Folea
- 22 Liikunta ja terveys
- 24 Eettiset
- 26 Kevytjyvä
- 28 Tiedonnälkään
- 30 Im Memoriam
- 30 Väitökset
- 33 Kalenteri
- 34 Kampuksen aarteita

Sivu 34

Uusi Kampuksen aarteita -palsta
esittelee Tissarin kokoelman.

| Aino Sallinen
rehtori

Tutkimuksen arvioinnista voimakas kehityssyikäys

Millainen on yliopistomme tutkimuksen laatu? Miten se sijoittuu kansainvälisessä vertailussa? Mitkä ovat vahvuutemme ja mitkä kehittämistarpeemme?

Monet tieteenalakohtaiset arvioinnit sekä menestyminen huippututkimusyksikköhaussa ja laadulla kilpaillun tutkimusrahoituksen saannissa ovat osoittaneet, että yliopistossamme on useita kansainvälisiä kärkialoja. Yliopistomme historian ensimmäisen tutkimuksen kokonaisarvioinnin avulla halusimme tarkennetun kuvan koko yliopiston tilanteesta. Samalla halusimme saada arvostetuilta asiantuntijoilta ehdotuksia tutkimusjärjestelmämme kehittämistä varten.

Jyväskylän yliopiston päätavoite on kehittyä kansainvälisesti merkittäväksi tiedeyliopistoksi. Arviointi osoitti tämän strategisen tavoitteen realistiseksi. Yliopistossamme on jo nyt kansainvälisesti johtavia aloja. Uusia aloja on saavuttanut kansainvälisesti merkittävän aseman, ja uusia nopeasti kehittyviä lupauksia tunnistettiin. Lisäksi monen alan arvioitiin kuuluvan kansalliseen parhaimmistoon. Mikä tärkeintä, vahvoja aloja on kaikissa tiedekunnissa.

Tutkimuksen arviointi osuu yliopiston strategiseen ytimeen. Yliopiston laatu punnitaan tutkimuksen perusteella, ja vertailukohteena on kansainvälinen taso. Myös yliopiston vetovoima perustuu sen tutkimuksen ja tutkimusympäristöjen laadukkuuteen. Maamme kansallisiin tavoitteisiin kuuluu rekrytoida kampeuksille ul-

komaisia huippuja. Vain innovatiiviset tutkimusympäristöt ja niissä tehtävän tutkimuksen kiistaton taso houkuttelevat parhaita tutkijoita puoleensa.

Arviointi ei olisi voinut osua parempaan aikaan. Yliopistojen edellytetään määrittelevän profiilinsa ja vahvuutensa. Maahan ollaan nimeämässä vahvoja osaamiskeskittymiä. On fokusoiduttava, tehtävä valintoja ja kohdennettava voimavaroja laadukkaimmille ja elinkelpoisimmille alueille. Arviointituloksia päästiin hyödyntämään välittömästi yliopiston hallituksen määritellessä yliopiston painoalat, tutkimuksen vahvuusalueet, teknologisen profiilin ja monitieteiset osaamiskeskittymät.

Arviointi tuotti runsaasti myös kehittämisehdotuksia sekä tutkimuksen tekemistä että tutkijakoulutusta varten. Jo arviointiprosessin aikana käynnistyi omaehtoisia kehittämistoimia. Erityisen suuri tarve on systematisoida tutkimusta ja laatia laitoksille, tiedekunnille ja koko yliopistolle tutkimusstrategia vielä tämän vuoden aikana. Myös tutkimuksen vaikuttavuuden arviointia on järjestelmällisesti kehitettävä.

Kokonaisarviointia pidettiin kauttaaltaan hyödyllisenä. Se koettiin oppimisprosessiksi. Saimme erinomaisen palautteen ja uutta pontta edetä strategisen päätavoitteemme suuntaan. Monia asioita ehdimme kohentaa ennen kuin seuraava kokonaisarviointi toteutetaan vuonna 2010.

Invavessaan nostolaite

HANNU PUUPPONEN

Pyörätuolimitoitettun WC:n käyttö on vaikeaa henkilölle, joka tarvitsee runsaasti toisen henkilön apua siirtymisessä WC-istuimelle ja siitä takaisin pyörätuoliin. Nostolaitteet parantaisivat WC-tilojen esteettömyyttä, mutta useinkaan niitä ei invavessoihin asenneta.

Hallintorakennuksen invavessaan on nyt asennettu katossa olevien kiskojen varassa liikuteltava nostolaite. Erilaisista nostolaitteenvaihtoehdoista yliopiston tilapalveluissa päädyttiin katonnostimeen lähinnä siksi, että se vie siirrettävää nostolaitetta vähemmän tilaa.

Nostolaite parantaa apua tarvitsevan liikuntavammaisen opiskelijan opiskelumahdollisuuksia ja vaikeuttaa jopa valmistumiseen.

– Nyt voin osallistua paremmin lähiopetukseen ja pystyn samana

Nostolaite auttaa liikuntavammaista opiskelijaa eteenpäin jopa opinnoissa. Seminaarinmäen ensimmäinen nostin on hallintorakennuksen invavessassa.

TARJA VÄNSKÄ-KAUHANEN

Uusi reaalikoe voi uudistaa opiskelijat

Ylioppilaskirjoitukset uudistuivat, kun jokaisessa reaaliaineessa järjestetään tämän vuoden keväästä lähtien oma koe. Kerrallaan voi kirjoittaa kaksi reaaliainetta kymmenestä, mutta tutkinnon suorittamisen voi hajauttaa useampaan kertaan.

– Lukiolaisten erikoistumisesta tiettyihin reaaliaineisiin ei ole kyse, sillä pakolliset kurssit on suoritettava joka tapauksessa, muistuttaa Normaalkoulun lukion rehtori **Kirsti Koski**.

Reaalikokeen uudistuminen vaikuttaa myös yliopiston valintamenettelyihin.

Opiskelijalta poistuu nyt mahdollisuus keräillä reaalikokeessa eri oppiaineista itselleen parhaiten luonnistuvat kysymykset. Samalla opintojen ohjauksen merkitys korostuu: jo toisena opiskeluvuotena on ylioppilastutkintoon johtavan opintopolun löydettävä.

Tiedekunnat päättävät itsenäisesti uusien opiskelijoiden valintaperusteista. Perussääntö tällä hetkellä Jyväskylän yliopistossa on opintohallintopäällikkö **Tuula Majasen** mukaan se, että paras ainereaalikoe ja vanha reaalikoe antavat yhtä paljon valintakoepisteitä. Uusi reaalikoe palvelee opiskelijavalintaa yliopistoon ja keventää

päivänä käymään monellakin luenolla. Voin myös luentojen välillä valmistautua tentteihin yliopiston kirjastossa, kun luonnolliset tarpeet eivät enää pakota lähtemään kotiin kesken päivän, kertoo eräs Seminaarinmäen kampuksella opiskeleva pyörätuolin käyttäjä.

Nostolaitteiden asennus on konkreettinen osa Jyväskylän yliopiston esteettömyyden kehittämistä. Kattoon kiinnitettäviä nostimia on tarkoitus myöhemmin asentaa yliopiston alueen pyörätuolimitoitettuihin WC-tiloihin. Laitteen kiskot ja nostoliina tulisivat useisiin invavessoihin ja kullekin kampukselle tulisi yksi siirrettävä nostinyksikkö. Seuraava asennus on suunniteltu yliopiston kirjaston WC-tiloihin. -THO

nakua

valintamenettelyä

– Opiskelemaan aikovalle on eduksi, vaikkei välttämätöntä, että hänellä on hakemansa alan ainereali suoritettu, koska siitä yleensä saa lisäpisteitä, Maijanen kertoo.

Jotkut tiedekunnat eivät käytä reaaliaineita valintakriteereinään, mutta ainakin luonnontieteelliset alat hyötyvät uudesta järjestelmästä. Fysiikkaan ja kemiaan voi jo ensi kesänä päästä suoraan vähintään eximia-arvosanalla. Aina-kin biologian ala ennakoii, että osa opiskelijoista valitaan tulevina vuosina ainerealin perusteella.

-MP

Keittokirjoja vuosien takaa

MARI RYTILÄHTI

Näyttelyn vanhin keittokirja on 1700-luvulta. Ensimmäinen suomalainen kuvitettu laitos painettiin 1899.

Yliopiston pääkirjastossa esillä olevaan *Keittiöstä tarjolle – valikoima suomalaisia keittokirjoja* -näyttelyyn on koottu parhaita paloja keittokirjoista 1700-luvulta näihin vuosiin saakka.

Esillä on kirjoja, joita ei löydy mistään muualta. Osa kirjoista on tieteellisluontoisia eli kirjoittajat ovat todella paneutuneet asiaan. Mukana on Suomen vanhimpia keittokirjoja, eri maakuntien herkuja, erikoisruokakirjoja sekä ylemmälle luokalle, kuten presidenteille tehtyjä keittokirjoja.

Näyttelyn erikoisuudet, kuten amerikansuomalaiset keittokirjat, ovat keräilyharvinaisuuksia. Mielenkiintoisia ovat myös sota- ja pula-ajan keittokirjat. Näyttelyn vanhin kirja on **Cajsas Wargin** vuonna 1773 kirjoittama *Hjelpreda i hushållningen för unga fruntimmer*. Warg valmisti ruuat saatavilla olevista aineksista. Kirja on alun perin ruotsalainen, mutta

sen sisältämät reseptit levisivät ympäri Suomea.

Esillä on myös **Alma Suppisen** kirjoittama ensimmäinen suomalainen kuvitettu keittokirja vuodelta 1899, joka on kirjahuutokauppojen suosikkeja. Nimensä puolesta hauskin kirja on **Anita Patalan** vuonna 1999 ilmestynyt *Täitä ja saivareita eli Iljetys 2, tarinoita ja sattumuksia kultamailta*. Iljetys on makaronista valmistettua ruokaa, jota söivät erämaissa liikkujat, mm. kullankaivaajat.

Toimistopäällikkö **Pirkko Au-dejev-Ojase**n mukaan näyttely on ollut suosittu.

– Yliopiston ulkopuolinenkin väki, erityisesti vanhemmat naised ja miehenkilöt ovat tulleet pe-rehtymään näyttelyyn. Vanhat reseptit taitavat olla taas muodissa.

Näyttely on esillä pääkirjastossa 30.4. saakka. -MR

Onnistuneita kohtaamisia rekrymessuilla

HANNA ULVINEN

Osaajat kohtaavat -tapahtumassa sekä työnantajat että tulevaisuuden työntekijät pääsevät kertomaan näkemyksistään.

Ura- ja rekrytointitapahtuma

Osaajat kohtaavat kokosi Jyväskylän Paviljonkiin viitisenkymmentä työnantajaa ja yli 3000 opiskelijaa. Mukana olleet yritykset tarjosivat päivän aikana avoimia työ- ja harjoittelupaikkoja sekä päättötöiden aiheita yhteensä lähes 1000. Mes-

suviaat olivat toisen asteen oppilaitosten ja korkeakoulujen opiskelijoita.

– Puheohjelmista opiskelijat saivat esimerkiksi vinkkejä työnhakuun ja esiintymiseen työhaastattelussa. Tietoa yrityksistä ja niiden työmahdollisuuksista sai standeil-

ta ja tietoisuista, kertoo **Muru Linjala** yliopiston rekrytointipalveluista.

Meteco Oy:n toimitusjohtaja **Juha Järvi** jakoi puheenvuorossaan vinkkejä työnhakuun ja kehotti kuulijoita oma-aloitteisuuteen ja aktiivisuuteen. Hyvää mieltä herätti ortodoksisen kirkon **isä Mitron** polveileva esitys arjen ja työn välisestä suhteesta.

Anna-Mari Laulumaa puhui vuorovaikutuksesta työntekijän työvälineenä. Ulkomaalaisille opiskelijoille oli suunnattu kansainvälisen henkilöväihdon keskuksen **Outi Isotalon** esitys Working in Finland.

Alueellisten toimijoiden lisäksi paikalla oli useita seutukuntia kertomassa oman alueensa työpaikoista sekä työnantajia muualta Suomesta. Myös Jyväskylän yliopisto esittäytyi. Rekrytointitapahtuman järjestivät alueen oppilaitokset taustatukenaan Keski-Suomen liitto ja Henry ry. -MP

Elävät solut elokuvatähtinä

Ihmisen geenien kartoitustyön valmistuttua biotieteissä on siirrytty uudelle aikakaudelle. Geenejä ja molekyyliä pitää pystyä havainnoimaan niiden luonnollisessa ympäristössä. Yhdeksi alan tärkeimmistä tutkimusmenetelmistä onkin noussut elävien solujen kolmi- ja nelikulotteinen kuvantaminen.

Kuvantamisen ongelmana on digitaalisen informaation suuri määrä, jonka käsittely vaatii erikoistunutta tietokoneohjelmistoa. Tarjolla olevat ohjelmistot ovat kalliita, puutteellisia ja käsittelevät tietoa salaisilla laskentakaavoilla. Poikkitieteellinen tutkijaryhmä Jy-

väskylän ja Turun yliopistoista on kehitellyt ongelman ratkaisemiseksi BiolmageXD:n eli monikulotteisen kuvainformaation analysoimiseen ja visualisoimiseen tarkoitettun erittäin tarkan, käyttäjäystävällisen ja helposti laajennettavan ohjelmiston, joka toimii kaikissa yleisimmissä käyttöjärjestelmissä.

BiolmageXD:n avulla voidaan laserskannausmikroskoopilla otetuista kuvista tuottaa ensimmäistä kertaa elokuva, jossa seurataan viruksen tunkeutumista elävään soluun. Tietokone pystyy myös varmistamaan, mihin kohteeseen solussa virus tunkeutuu.

Jokainen voi ladata ohjelmiston ilmaiseksi käyttöönsä. Sitä pystyy myös parantelemaan, tosin muutokset on jaettava edelleen muille käyttäjille.

Ensimmäinen versio ohjelmistosta tuli levitykseen helmikuussa.

– Yhteydenottoja ja tiedusteluja on tullut jo ympäri maailmaa. Useat kotimaiset ja ulkomaiset yritykset ovat kiinnostuneet ohjelmistosta, kertoo dosentti **Varpu Marjomäki** bio- ja ympäristötieteiden laitokselta. -MR

www.bioimagexd.org

Liisa Harjula on vuoden Xpertti-tiedottaja

Suomen Akatemia palkitsi tiedottaja **Liisa Harjulan** aktiivisuudesta vuoden Xpertti-tiedottaja -tittelillä. Internetissä toimiva Etsi Xpertti -palvelu tarjoaa toimittajille mahdollisuuden etsiä tieteen asiantuntijoita haastateltaviksi tai taustatietojen antajiksi. Palvelu on toiminut syksystä 2005 asti ja siihen on rekisteröitynyt jo 700 toimittajaa.

Xpertissä toimittaja esittää mieltään askarruttavan kysymyksen sähköisesti ja tiedottajat etsivät sopivia tutkijoita vastaamaan kysymykseen.

– Palvelussa ei siis vastata kysymyksiin, vaan tiedottajat kertovat tutkijoiden yhteystiedot kysyjille, Harjula kertoo.

Etsi Xpertti -palvelun tavoitteena

on tehdä tiedettä tunnetummaksi.

– Toimittajilta on tullut myönteistä palautetta. He ovat löytäneet tuoreita haastateltavia monenlaisiin kysymyksiinsä. Yliopiston kannalta on hyvä, että täällä tehtävä tutkimus tulee näin tunnetummaksi. Xpertin avulla voi tarjota vaihtoehtoa sille helsinkiläiselle päivystävälle dosentille, Harjula kuvailee.

Tutkijoiden ei tarvitse seurata palvelua, eivätkä he pääse jäseniksi palveluun. Toimittaja saa myös vapaasti valita, keneen tutkijaan hän ottaa yhteyttä.

– Tässä vaiheessa palvelussa ei pysty seuraamaan, kuinka paljon toimittajat käyttävät meidän asiantuntijoitamme, Harjula toteaa. -TL

JUHA RYHÄNEN

Liisa Harjula löytää tietäjän.

The Research Evaluation

The University of Jyväskylä has made it a priority to become an internationally significant research-based university. In order to achieve this target the University must identify its high-level international research groups as well as the emergent fields, and use this information to design a global research strategy. The Research Evaluation Exercise took place between September and November 2005 and it was the first overall evaluation of the University's research activities.

Throughout the evaluation process it was intended to gather knowledge about the impact of research both in the academy and society, and to obtain recommendations for the future development of research. The overall quality of the research of each unit, the research culture and activities, and the research environment as well as the impact of the research were

discussed. For each faculty an international panel of experts was appointed. A total number of 45 experts from Finland and abroad participated in the process. The evaluation consisted of two main phases: (1) assessment by the panels of the background material

submitted by departments, and (2) site visits by the panels to each department. Panels scored the publication activity of each department (rated by a 7-point scale). Biology of Physical Activity and Psychology were rated highest with the score 7.

Recommendations in a Nutshell

Research

- Almost all departments have too many research topics; these should be reduced and more focused.

- Very few departments currently have a research strategy. Research strategy at departmental level should be defined to maintain research focus and avoid scattered research effort.

Doctoral activities

- An admissions strategy should be implemented to introduce a

greater selectivity in the choice of graduate students so as to achieve a better correspondence between dissertation topics and the research strengths of the academic staff.

- There is almost general concern about the over-production of PhD's. For this reason, faculties should maintain high standards so that the University of Jyväskylä is distinguished by the excellence of its students and the excellent research they produce.

Kuva: Yliopiston museon kuva-arkisto.

Presidentti Urho Kekkonen puolisoineen kunnioitti Alvar Aallon kampuksen vihkiäisjuhlallisuuksia toukokuussa 1959. Vihkiäiset olivat merkittävä tapahtuma silloisessa Jyväskylässä. Kuvassa presidenttipari poistumassa juhlasta yhdessä rehtori Aarni Penttilän (oikealla) kanssa.

Juhlakantaatti palasi yliopistolle

Jyväskylän yliopisto sai mielenkiintoisen lahjoituksen tammikuussa, kun musiikkineuvos **Einari Kropsu** luovutti Jyväskylän kasvatusopillisen korkeakoulun rakennusten vihkiäisjuhlien juhlakantaatin rehtori **Aino Saliselle**.

Kantaatin on säveltänyt vuonna 1959 **Eduard Tubin** (1905–1982), virolainen säveltäjä, kuoronjohtaja ja kapellimestari. Teoksen sanoittaja on suomalainen runoilija ja kääntäjä **Toivo Lyy** (1898–1976), aikaisemmalta nimeltään **Toivo Mähönen**. Tubin ja Lyy valikoituivat kantaatin tekijöiksi korkeakoulun silloisen rehtorin **Aarni Penttilän** ja hänen vaimonsa **Kyllikki Penttilän** kautta.

Eduard Tubin valmistui alun perin kansakoulunopettajaksi vuonna 1920 Tarton opettajaseminaarista. Toimituaan muutamia vuosia opettajana hän hakeutui Tarton musiikkikorkeakouluun ja valmistui sieltä 1930. Tubin on Viron kansainvälisesti tunnetuin säveltäjä. Sotavuosina pysyvästi Ruotsiin muuttanut Tubin sävelsi uransa aikana kymmenen sinfoniaa, baletteja, oopperoita, kuoroteoksia ja kamarimusiikkia. Eduard Tubinin syntymän

100-vuotisjuhla vietettiin viime vuonna, jolloin Tartossa muun muassa paljastettiin säveltäjää esittävä veistos.

Orkesterille ja kuorolle sävelletty kantaatti valmistui Alvar Aallon suunnitteleminen korkeakoulun rakennusten vihkiäisjuhlaan. Juhla pidettiin nykyisessä yliopiston päärakennuksen juhlasalissa 30. toukokuuta 1959. Vihkiäisjuhlassa kantaatin esittivät Jyväskylän Orkesteri sekä Jyväskylän ylioppilaslaulajat. Baritonisoolossa esiintyi oopperalaulaja **Lauri Lahtinen** ja kantaatin lausuntosuudesta vastasi korkeakoulun lehtori **Iikka Kaakinen**. Esitystä johti professori **Tauno Hannikainen**.

Einari Kropsun haltuun kantaatti joutui 1960-luvulla, kun korkeakoulun lehtori **Leho Wörk** luovutti sen Kropsulle toivoen kantaatin uusintaesitystä. Sillä hetkellä ei kuitenkaan löytynyt sopivaa esiintyjäjoukkoa ja asia jäi odottamaan.

Nyt kantaatti on liitetty Jyväskylän yliopiston museon kokoelmiin, jossa on jo aiemmin lahjoituksena saatu Toivo Lyy'n sanoitus. Ehkä tulevaisuudessa saamme vielä kuulla juhlakantaatin kampuksella.

Yliopiston vuosijuhlassa palkitut yliopistolaiset. Päivi Törmä (vas.), Timo Ahonen, Johanna Suominen, Kaija Collin, Pipsa Nieminen ja Henrik Kunttu.

Yliopiston vuosijuhla – palkintoja ja kihvelimusiikkia

Superkylmät atomikaasut ja kvantti-informaatio eivät ole helppoja yleistajuisten tietoisuuden aiheita, mutta professori **Päivi Törmä** osaa kuvata näitäkin aiheita kuulijaystävällisesti. Törmä sai ansioistaan ahkerana nanoteknologian esittelijänä Tieteellisen tiedon julkistamispalkinnon yliopiston vuosijuhlassa 7. maaliskuuta.

Vuosijuhlassa jaettiin muitakin yliopistosäätiön tunnustuksia ansioituneille yliopistolaisille. Palkinnot jakoi Jyväskylän yliopistosäätiön hallituksen puheenjohtaja **Asko Malinen** ja säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja **Keijo Manner**, rehtori **Aino Sallinen** sekä ylioppilaskunnan edustajina JYYn hallituksen puheenjohtaja **Jarkko Seppälä** ja edustajiston puheenjohtaja **Lilja Kaijaluoto**.

Ylioppilaskunta valitsi Hyvä opettaja -palkinnon (3 400 euroa) saajaksi kehityopsykologian professori **Timo Ahosen**. Opiskelijat luonnehtivat Ahosen luentoja selkeiksi ja miellyttäviksi. Lisäksi hän on saanut erityistä kiitosta harjoittelun ohjaajana. KT **Kaija Collinin** aikuiskasvatuksen väitöskirja palkittiin parhaana 3400 euron palkinnolla. Collinin tutkimus on merkittävä panos kansainväliseen työssä oppimisen ja vaativan asiantuntijatyön tutkimukseen. Hyvän esimiehen palkinnon (3 400 euroa) sai kemian laitoksen johtaja, fyysikaalisen kemian professori **Henrik Kunttu**. Kunttu on rauhallinen, asioihin paneutuva johtaja, joka huomioi erilaiset mielipiteet. Kulttuuripalkinnon (3 400 euroa) otti vastaan tanssin lehtori, LitT **Pipsa Nieminen**. Niemisen ansiointa ovat pitkä ja tasokas ura tanssin opetuksen ja tutkimuksen parissa sekä tanssipedagogiikan opintojen kehittäminen Jyväskylän yliopistossa.

Vuosijuhlassa jaettiin myös filosofian kunniaohtori **Pekka Salojärven** apuraha. Opinnäytetöihin tarkoitettu apuraha on osa hänen yliopistosäätiölle tekemäänsä

100 000 euron lahjoitusta, jolla rahoitetaan suomalaisen kaunokirjallisuuden tutkimusta. Tänä vuonna 2000 euron apurahan sai FM **Johanna Suominen** väitöskirjatyöhön, joka käsittelee **Petri Tammisen** tuotantoa.

Vuosijuhla päättyi vauhdikkaaseen ”Aina haaveissain” -konserttiin, jossa yhdistyivät **Jyväskylän yliopiston sinfoniaorkesterin** klassinen orkesterimusiikki ja **Werner Bros. -yhtyeen** hulvaton meininki. Sovitukset on tehnyt mittatilaustyönä Wernereiden **Jari Tuukkanen** ja kapellimestarina toimi **Mari Lankinen**. Vuosijuhlassa oli nähtävillä myös lehtori **Leena Närhin** taidetta, jonka innoittajana on ollut Wernereiden musiikki. - AR

KUVAT: JUHA RYHÄNEN

Werner Bros. kirjoitti vauhdikkaalla esityksellään monet naurut illan aikana.

Tutkimus kansainvälistä huipputasoa

Jatkossa tärkeintä profiloituminen

Tammikuussa valmistunut tutkimuksen kokonais-arviointi osoittaa, että yliopiston tieteellinen taso on kauttaaltaan korkea, ja sen muutamat tutkimusryhmät kansainvälisesti johtavia.

Koveneva kilpailu ja kansainvälistyminen ovat asettaneet uusia vaatimuksia huipulla pysymiseksi. Kokonaisarviointi antaa paljon tukea yliopiston profiloinnille ja tohtorikoulutuksen uudistamiselle.

Eettisesti korkeaa tutkimusta

Varhaiskasvatus menestyi arvioinnissa hienosti varsinkin, kun otetaan huomioon alan nuori ikä. Viime keväänä 10-vuotisjuhliiaan viettänyt laitos on työskennellyt määrätietoisesti kehittyäkseen ja profiloituakseen.

– Meille arvioinnin tulos kertoo, että tutkijamme ovat kansainvälisesti hyviä. Olemme tehneet tietoisesti töitä tutkimuksen profiloinnin eteen ja panostaneet painopistealueille, laitoksen johtaja **Anja-Riitta Lehtinen** kertoo.

Arviointiprosessi oli Lehtisen mukaan onnistunut ja myönteinen kokemus.

– Arviointiryhmän vierailu laitoksellamme oli myönteinen tilaisuus. Saimme totta kai myös kriittistä palautetta, mutta kannustavalla tavalla. Vaikka kaikki kehittämisalueet olivat jo ennalta tiedossamme, ovat ne uusia haasteita laitokselle, Lehtinen kertoo.

Varhaiskasvatus sai myönteistä palautetta myös tutkimuksen eettisyyden korkeasta tasosta.

– Koska teemme lapsuuteen liittyvää tutkimusta, on erityisen tärkeää ottaa eettisyys huomioon. Oli mukava huomata, että olemme onnistuneet eettisyyden tavoitteissa, Lehtinen toteaa.

Laitoksen henkilöstörakennetta on kehitetty tietoisesti tutkimukselliseen suuntaan.

– Olemme ammatillista opettajankoulutusta antava laitos ja painopisteemme on tietenkin koulutuksessa. Olemme kuitenkin koko ajan pyrkineet myös kehittämään ja kansainvälistämään tutkimusta, Lehtinen kertoo.

Yhteistyötä ja innovaatioita

Arviointia tehnyt paneeli totesi, että Jyväskylän yliopistossa tutkimus on yleisesti ottaen korkeatasoista ja innovatiivista. Yliopistossa on tutkimusaloja, jotka ovat monitieteisiä ja tulevaisuuteen suuntaavia. Kehuja sai myös laaja yhteistyö kotimaisten ja kansainvälisten yksikköjen kanssa, mikä on lisännyt tutkimuksen vaikuttavuutta ja näkyvyyttä.

Panelistit havaitsivat eniten kehitettävää laitosten tutkimusstrategioissa, jotka joko puuttuvat tai ovat usein hajanaisia. Lähes kaikilla laitoksilla hankkeiden kirjo on liian laaja ja tukimusta tulisi keskittää laitoksen osuusalueisiin tarkemmin. Arviointiryhmä piti ongelmana myös sitä, että tutkijoiden hallinto- ja opetustehtävät vievät liikaa aikaa tutkimukselta.

Matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan tutkimus on kauttaaltaan korkeatasoista. Tutkijakoulutettava Pekka Suominen ydin- ja kiihdytinfysiikan huippuyksikön laboratoriossa.

Arviointiryhmä suosittaa laitoksia verkottumaan ja toimimaan vilkkaammin kansainvälisellä tasolla sekä hakemaan eurooppalaista tutkimusrahoitusta. Tutkimustuloksia pitäisi julkaista enemmän korkeatasoisissa tieteellisissä julkaisuissa, verkkosivuilla ja mediassa, jotta ne saisivat parempaa näkyvyyttä.

Tutkimusjulkaisujen arvioinnin panelistit tekivät 7-portaisella asteikolla. Julkaisujen perusteella tasaisin ja korkein taso oli matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa, jonka kaikki laitokset saivat vähintään kuusi pistettä.

Psykologian ja liikuntabiologian laitokset ylsivät täyteen seitsemään pisteeseen.

Oman toiminnan arviointi tärkeää

Jyväskylän arviointi tehtiin syys-marraskuussa 2005 ja sen lyhyen tähtäimen suunnitelmana oli hankkia kokonaiskuva tutkimuksen kehittämistarpeista. Arvioinnin tuottama tieto ja siihen liittyvät toimenpiteet on sisällytetty yliopiston TTS-prosessiin.

Pidemmällä aikavälillä arviointi antaa tärkeää tietoa yliopiston profiloitumista ajatellen. Jyväskylän yliopiston tavoitteena on nousta entistä merkittävämmäksi tiedeyliopistoksi ja arvioinnin pohjalta tehdyt kehittämistoimet tulevat parantamaan tutkimuksen laatua.

Arviointitiivistelmä: www.jyu.fi/kokonaisarviointi

Opinnäytettään vetyautosta tekevän Atte Pakkasen sylissä auton voimanlähde, polttokenno. Laboratorioinsinööri Arjo Heinsola (oik.) kertoo, että vedyn valmistaminen kemian laitoksen omilla laitteilla on jo mahdollista.

Uusiutuvaa energiaa

Matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta sai kokonaisuudessaan hyvän tuloksen tutkimuksen kokonaisarviointinnissa. Yksi tiedekunnan erikoisuuksista on uusiutuvan energian koulutus- ja tutkimusohjelma. Ohjelma käynnistyi vuonna 2003 ja oli ensimmäinen laatuaan Suomessa.

Uusiutuvan energian käyttöönotolle ennustetaan erittäin voimakasta kasvua tulevien vuosikymmenien aikana. Kestävän kehityksen nopea edistäminen on välttämätöntä, jotta jäljellä olevia uusiutumattomia luonnonvaroja ja luontoa voidaan säästää tulevienkin sukupolvien käyttöön. Opetuksessa ja tutkimuksessa painotetaan globaalisti nopeasti kasvavia aloja, kuten tuuli- ja aurinkoenergiaa, vety- ja biokaasuteknologiaa sekä biopoltoaineita. Viime kesänä Jyväskylään saapui tutkittavaksi vetyauto, joka osaltaan voisi olla ratkaisemassa tulevaisuuden autoilun ongelmia.

Vetyä oman laitoksen katolta

Vetyauto toimii polttokenno- ja erikoisakkujen avulla. Polttokenno muuttaa vedyn sähköksi, josta auto saa energiansa. Päästöt autossa ovat nolla, koska autosta poistuu vain vettä. Suurin osa poistuvasta vedestä on

höyryä, eikä määrä kokonaisuudessaan ole järin suuri. Vedyn valmistusta varten kemian laitoksen katolle on rakennettu aurinkopaneelisto ja tuulimylly, joilla tuotetaan sähköä vedyn valmistamiseksi.

Vetyauto on rekisteröity koekilvillä ja sillä saa liikkua liikenteen seassa. Laboratorioinsinööri **Arjo Heinsola** kertoo, että testaukset ovat monien sattumusten vuoksi vielä aluillaan.

– Vetyä voimme jo valmistaa yliopiston omilla tuotantolaitteilla, mutta mittauslaitteet ovat vasta tulossa Saksasta. Yhdet laitteet, epäsoivat sellaiset, kävivät jo Jyväskylässä ja sopivia odotellaan, Heinsola kertoo.

Mittalaitteet tarvitaan tutkimuksen tarkkaa dokumentointia varten. Kun laitteet ovat kunnossa, voidaan suoraan rekisteröidä energian tuotto tuulesta ja auringosta, ja mitata paljonko vetygeneraattori kuluttaa energiaa.

Talvioloissa vetyautoa on kokeiltu pari kertaa, mutta järjestelmällistä testausta ei ole vielä päästy aloittamaan.

– Talvioloissa olisi hyvä päästä testaamaan, kuinka lämpötilat vaikuttavat autoon. Nyt on jo huomattu, että auto on suunniteltu kesä käyttöön. Sen maavara on niin pieni, että pohja ottaa kiinni, jos tiellä on lumivalleja, Heinsola kertoo hymyillen.

Opiskelija haluaa riman korkealle

Yliopistot ylpeilevät tutkimuksen huippuyksiköillä, mittaavat laatuaan ja testaavat tehokkuuttaan. Opiskelijoille laadun mittari on edelleen se ikiaikainen eli opetuksen taso, sisältö ja syvyys. Seminaarinmäellä tehdyn gallupimme mukaan opiskelijat arvostavat vaativuutta: kurssit eivät saa olla liian helppoja ja rima täytyy virittää tarpeeksi korkealle.

- Opetuksen laatua mitattaessa olisi hyvä vertailla opiskelijoiden lähtö- ja lopputasoa. Jos lopputasot ovat erilaisista lähtötasoista huolimatta korkeat, silloin opetus on ollut laadukasta. Jos taas lähtötasolla on suuri merkitys lopputasoon, opetuksella ei ole ollut väliä, vaan ne, jotka ovat aikaisemmin osanneet opiskella, tulevat pärjäämään vastaisuudessaakin. Opetuksen laatua voitaisiin tutkia tällä tavoin kvantitatiivisesta näkökulmasta, pohtii tietojärjestelmätiedettä opiskeleva **Pasi Matilainen**.

Opetuksen lisäksi laatuun liittyy myös yhteisön toimivuus. Folkloristiikkaa opiskelevan **Tommi Letonsaaren** mukaan se tarkoittaa huomion kiinnittämistä koko laitoksen toimintaan, koska yhteisön toimivuus ja hyvinvointi koskettavat henkilökunnan lisäksi opiskelijoitakin.

Viidettä vuotta englantia opiskeleva **Valtteri Länsimies** arvostaa hankin yhteisöllisyyttä ja laitoksen ilmapiiiriä. Kun laitos on yhtenäinen sekä sopivan kokoinen ja väki tuntee toisensa, niin ilmapiiiri on hyvä, Länsimies

ajattelee.

Viime syksynä kemiaa opiskelemaan päässyt **Noora Luukkonen** kertoo olevansa todella motivoitunut opiskeluun ja on saanut valittua kurseja suunnitelmiansa mukaan. Hänen mielestään opintojen etenemisen sujuvuus ja nimenomaan se, miten nopeasti valmistuu, on olennaista. Nooran mielestä laadukkuutta lisää myös opiskelumiljö. Häneen on tehnyt vaikutuksen Ylistönrinteen kaunis kampusalue.

Haasteltavat ovat yleisesti ottaen olleet tyytyväisiä opintojensa kurssivalikoimaan, opetuksen tasoon ja Jyväskylän yliopiston laaja-alaisuuteen. Matilaisen mielestä jotkut kurssit ovat olleet liian helppoja. Välillä eteen on tullut myös resurssikysymyksiä, kun osa kursseista on suoritettu pelkästään kirjattentteinä.

-Alkuun oli melkoinen shokki se, miten kirjattenttipainotteista opiskelu on, mutta siihenkin tottuu, Letonsaari toteaa.

Vastajaamme ovat jonkin verran seuranneet yliopistosta tehtyjen arviointien tuloksia. Länsimiehen mukaan on kiva tietää, mihin kategoriaan oma yliopisto kuuluu koko Suomen mittakaavassa.

-Tiesin etukäteen, että yliopistomme tutkimuksen laadusta tehdään arviointitutkimus. Olen myös keskustellut opiskelusta ja opetuksen tasosta muissa yliopistoissa opiskelevien ystäväni kanssa, Letonsaari kertoo.

Noora Luukkonen.
KUVA: MARI RYTILAHTI

Pasi Matilainen.
KUVA: MIRKA PITKÄNEN

Tommi Letonsaari.
KUVA: MIRKA PITKÄNEN

Valtteri Länsimies.
KUVA: MIRKA PITKÄNEN

Arviointia aamusta iltaan

Onnistunut lopputulos syntyi kovalla työllä

Tutkimuksen arviointia johtamaan nimitettiin johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimi emeritusprofessori **Isto Ruoppila**. Ryhmän tehtävänä oli päättää arviointipanelistien valinnasta, arviointiaineiston sisällöstä ja muista projektiin liittyvistä konkreettisista toimenpiteistä.

Ruoppila kertoo, että työ onnistui erittäin hyvin.

- Saimme hyvät kansainväliset arvioitsijat, jotka olivat valmistautuneet tehtävään huolellisesti. Paneeli ahkeroi Jyväskylässä aamuvarhaisesta iltamyöhään ja kaikki pyydetty laitosten toiminta-alueet ovat arvioinnissa kattavasti mukana.

Isto Ruoppila pitää arviointiprosessia onnistuneena.

Aina voi parantaa

- Yksi esiin nousseista seikoista on tutkimusstrategian puuttuminen useilta laitoksilta ja siitä seuraava tutkimustyön hajanaisuus sekä usein laadunkin vaatimattomuus. Toinen tärkeä kokonaisuus on tohtorikoulutus. Esimerkiksi opiskelijavalinnoissa on laitoksittain suuria eroja. Tästä seuraa tohtoriopiskelijoille herkästi vaikeuksia rahoittaa väitöskirjatyötään ja saada riittävää ohjausta, joten töiden valmistumisajat pidentyvät ja laatu vaihtelee. Myös edes lyhytkestoisten post doc -työpaikkojen puuttuminen tuli selkeästi esille panelistien ilmaisemana huolena, Ruoppila kertoo arvioinnin tuottamista kehitysehdotuksista.

Hyvin perusteltu arviointi antaa aihetta miettiä, miten suunnata omaa tutkimusta ja jatkokoulutusta sekä miten julkaista tutkimustuloksia.

- Itse hieman yllätyin, kun useassa arvioinnissa kannettiin huolta siitä, oppivatko väittelijämme enää kirjoittamaan suomeksi artikkeleita, kun huomattava osa väitöskirjoista tehdään englanniksi. Suomeksi kirjoittamisen taitoa kannattaa vaalia ja kehittää esimerkiksi julkaisemalla tutkimushavainnoja ensin suomeksi, Ruoppila toteaa.

Objektiivisuus arvioinnissa tärkeää

Arviointijoiden objektiivinen näkökulma varmistettiin ennen arviointiryhmän kokoamista. Tutkimusyhteistyö, Jyväskylän yliopistossa työskentely tai esimerkiksi kunniantohtorius rajasi pois useita kansainvälisesti tunnettuja tutkijoita.

- Kunkin alan tutkijat tapaavat ja tutustuvat toisiinsa vuosien saatossa esimerkiksi kongresseissa ja ainakin Euroopassa alan tunnetuimmat tutkijat tuntevat toisensa. Arvioinnin johtoryhmän mielestä arviointi on kuitenkin objektiivista, vaikka eräät arvioijat ja arvioitavat tunnistavatkin toisensa. Tässä kysymyksessä luotimme arvioijien tutkijan etiikkaan, Ruoppila pohtii.

Sirkka-Liisa Korppi-Tommola
utkimuspäällikkö

Uusia tuulia tohtorikoulutukseen

Yliopistomme tutkimuksen kokonaisarvioinnissa tarkasteltiin tutkimuksen laadun lisäksi tohtorikoulutusta. Vaikka koulutus todettiin laadukkaaksi ja ilmapiiri kannustavaksi, parannettavaakin löytyi. Kansainväliset panelistit kiinnittivät huomiota löysiin valintakriteereihin ja ohjattavien määrään. Lähes kaikki jatko-opiskelijaksi hakeutuvista hyväksytään, tutkimusaiheiden ei tarvitse liittyä laitoksen vahvuusalueisiin ja yhdellä ohjaajalla saattaa olla kymmeniä jatkokoulutettavia. Miten teillä on varaa näin pirstaleiseen tutkimusaihekenttään, kyselivät arvioitsijat. Well.. Suomi on rikas maa ja sat-saa paljon tutkimukseen. Mutta miten käy jos määrärahat niukkenevat? – jatkoivat toiset.

Samat asiat nousivat esille valtakunnallisella tasolla korkeakoulujen arviointineuvoston teettämässä suomalaisen tohtorikoulutuksen kansainvälisessä arvioinnissa. Arviointiraati kiinnitti huomioita huikeraan jatko-opiskelijamäärään ja tohtoriopintojen kestoan. Keitä ovat nämä kuolleet sielut, jotka ovat tehneet tohtoritutkintoaan jo yli kymmenen vuotta? Minkälaista ohjausta heille annetaan? Jyväskylän yliopistossa on opiskelijarekisterin mukaan 1832 jatko-opiskelijaa ja väitöskirjoja on hyväksytty viimeisenä kolmena vuotena keskimäärin 109. Kovin aktiivista työtä joka rintamalla ei taida tapahtua.

Jyväskylän yliopistossa asioihin on tartuttu ja remontti on alkanut. Humanistinen tiedekunta on osoittanut kiitettävää aktiivisuutta remontin pioneerityön tekijänä. Kuolleet sielut on kartoitettu ja heidät on otettu virtuaalisen ohjauksen piiriin. Myös jatko-opiskeli-

joiden valintakriteerit on määritelty. Niillä taataan, että yhdellä henkilöllä ei ole liian paljon ohjattavia ja että opiskelija sitoutuu osallistumaan aktiivisesti seminaareihin sekä muille jatkokoulutettavien kursseille. Yliopiston yleiset tohtoriopiskelijoiden valintakriteerit on valmisteltu tiedeneuvostossa ja ne tulevat vielä kevään aikana hallituksen käsiteltäviksi. Myös toiminta- ja taloussuunnitelmassa luvataan tohtorikoulutukseen uusia tuulia.

Tavoitteena on, että Jyväskylän yliopistosta valmistuu laadukkaita ja osaavia tohtoreita, joita työnantajat halukkaasti rekrytoivat. Maine hyvänä tohtorikouluttajana on molempien osapuolten, sekä yliopiston että tohtorikandidaatin, etu ja johtaa hyvän kierteeseen. Valtakunnallinen tohtoritulva ei vaikuta työllistymiseen, koska tohtorikoulutettavat saavat Jyväskylässä laadukkaan koulutuksen. Toisaalta lahjakkaat ja motivoituneet opiskelijat hakeutuvat yliopistoomme, koska meiltä valmistuneet tohtorit työllistyvät hyvin.

Hyvän kierrettä ja kevättä kohti!

TEKSTI Talvikki Lehtolainen
KUVA Juha Ryhänen

Koiria ja paperihommia

Tammikuun alussa virkaansa nimitetty hybridi-
materiaalikemian professori **Maija Nissinen** nau-
rahtaa oman oppialansa määrittelylle.

– Hybridimateriaalikemia on niin laaja alue, että sitä on lähes mahdotonta tiivistää muutamaan lauseeseen. Itsekin on vaikea välillä ymmärtää, mitä kaikkea ala pitää sisällään.

Kemian tutkimus tuntuu myös tavallisesta kaduntal-
laajasta kovin vaikeasti ymmärrettävältä. Mitä kemia antaa tavallisten ihmisten elämään?

– Kemia tuottaa paljon tietoa esimerkiksi fyysikoiden ja biologisten käyttöön. Kehitämme yhdisteitä, joita muut tieteenalat voivat sitten käyttää esimerkiksi kehittäessään keinotekoisia kalvorakenteita, sensoreita, uusia materiaaleja tai muita innovaatioita, Nissinen selvittää.

Jyväskylään sattuman kautta

Lapsena Nissisen intohimot eivät sen kummemmin suuntautuneet kemian alalle ja Jyväskylään hän päätyi sattuman kautta. Ylioppilaskirjoitusten jälkeen kolme yliopistoa oli halukas ottamaan Nissisen opiskelijakseen. Näiden joukosta valinta osui Jyväskylään ja siitä asti Nissinen on kuluttanut kemian laitoksen käytäviä muutamaa pientä syrjähyppyä lukuun ottamatta.

– En ole tosiaankaan lapsesta asti haaveillut kemian alan ammatista. Aloitettuani opinnot Jyväskylässä huomasi, että ala sopii minulle hyvin. Lisäksi täällä on niin hyvät sivuainemahdollisuudet ja hienot labrat opiskelijoiden käyttöön, Nissinen muistelee.

Kovin monen vuoden taakse hänen ei tarvitse opintojensa aloittamista muistella. Nissinen on kovin nuori professoriksi ja lisäksi vielä Jyväskylän yliopiston kemian

laitoksen ensimmäinen naisprofessori. Suomessa kemian naisprofessoreita on vain muutama, eikä heitä maailmalakaan ole turhan paljon. Nissinen ei kuitenkaan halua tulla nähyksi pelkkänä naisprofessorina.

– Yritän etäännyttää itseäni sukupuolikiusauksista, koska pätevyys pitää olla ratkaiseva tekijä. Opiskelijoista enemmistö on ollut naisia jo vuosien ajan, joten jossain vaiheessa piti tietysti saada myös naisprofessori, Nissinen toteaa.

Kansainvälisyys koko ajan tärkeämpää

Kemian yleiskielenä on englanti, eikä suomenkielisiä tutkimusraportteja tehdä lainkaan. Tämän vuoksi kansainvälisyys on aina ollut alalle todella tärkeää. Nissinen on ollut pariin otteeseen tutkijavaihdossa Saksassa ja tutkijoiden yhteistyöverkosto on hyvin kansainvälinen.

– Omia opiskelijoitani patistelen lähtemään ulkomaille vähintään kerran vuodessa. Konferenssit ovat erittäin tärkeitä kohtaamispaikkoja tutkijoille ja samalla kansainvälinen kokemus kasvaa. Joskus mietin tajuavtko lukiolaiset, tulevat opiskelijamme, kuinka tärkeää kielitaito alalla on, Nissinen pohtii.

Nissisen professuuri on viisivuotinen. Kalenteri täyttyy sellaista vauhtia, että tulevaisuuden suunnitelmia ei paljon tarvitse tehdä.

– Tutkijan hommaan verrattuna tämä on tietysti paljon kiireisempää. Ensi syksyksi pitää suunnitella kurseja ja rahoitusasiat tietysti vievät oman aikansa. Koko ajan pitää myös vaalia yhteistyötä ja etsiä uusia yhteistyökumppaneita, Nissinen muistuttaa.

Koirat ovat Maija Nissisen perhe ja niiden ansiosta työpäivät eivät pääse venymään liian pitkiksi. Etualalla Lara, joka on Maijan oma juoksijalupaus. Taustalla pilkistää Viola.

Hybridimateriaalikemia

- Hybridimateriaalikemia yhdistää kemian eri osa-alueita ja yhdistetyyppejä uusiksi kokonaisuuksiksi.
- Tutkimuksen motivaatio tulee mm. nanotieteiden tarpeista: tarkoituksena on luoda itsejärjestäytyviä ja funktionaalisia molekyylijärjestelmiä, jotka esimerkiksi johtavat sähköä tai joilla on optisesti mielenkiintoisia ominaisuuksia.

Kemia menestyi tutkimuksen kokonaisarviointinsa hyvin. Julkaisujen arvosanaksi kemian laitos sai 7-portaisella asteikolla 6.

Koiruudet helpottavat professorin kiireitä

Vapaa-aikaa jää vain muutamia tunteja vuorokaudessa, mutta kotona odottavat kaksi koirakaveria, Lara ja Viola, takaavat sen, että työ ei pyöri päässä liikaa.

– Koirat ovat minun perheeni ja eihän lastakaan voi jättää tarhaan työajan loputtua, Nissinen nauraa.

Koirien vuoksi työt pitää iltapäivällä lopettaa tiettyyn aikaan.

– Tutkimusala on sellainen, että kotonakin illat menisivät työnteossa. Koirat kuitenkin pitää viedä lenkille ja se irrottaa ajatukset työnteosta mukavasti, Nissinen toteaa.

Nissisen vapaa-aika meneekin koirien kanssa puuhassa. Koirien kanssa on kierretty näyttelyissä ja juoksukisoissa.

– Nuorempi on minun oma juoksijalupaukseni, Nissinen kertoo ylpeyttä äänessään.

TEKSTI Anitta Kananen

KUVA Petteri Kivimäki

Omaa osaamista opeteltava arvioimaan

Kieli- ja viestintätaidot ovat olennainen osa akateemista asiantuntijuutta.

– Miten voit vakuuttaa muut osaamisestasi, ellet pysty kunnolla kommunikoimaan, **Anne Räsänen** kysyy.

Räsänen painottaa, että kieli on ymmärrettävä osana asiantuntijaidenteettiä. Hänellä on kymmenien vuosien kokemus sekä opiskelijoiden että opettajien opettamisesta.

Yli kymmenen vuotta sitten Räsänen oli käynnistämässä Opi oppimaan kieliä -kurssia. Se liittyi kielikeskuksen toimintatutkimushankkeeseen, jolla pyrittiin opiskelijoiden oppimistaitojen parantamiseen. Nykyään kurssi järjestetään verkossa englannin ohjelmassa. Perusajatus on, että kielenoppimisen valmiuksien kehittämisen täytyy olla mukana opetuksen sisällä. Opiskelijan täytyy löytää oma tapansa oppia ja vahvistaa oman kehittämisen arviointia.

Aluksi tarvitaan tukea

Itseohjautuvuuden oppimiseen kaivataan opettajan tai hyvin laaditun oppimateriaalin tukea ainakin aluksi, jotta elinikäisen oppimisen valmiudet pääsisivät kehittymään.

– Itseohjattu kielenoppiminen tarvitsee tutorointia. Opettajan tulee antaa tilaa itseohjautuvuudelle ja ohjata sen kehittymiseen, Anne Räsänen painottaa.

Periaate ei rajoitu vain kieliin, vaan sama pätee kaikkeen oppimiseen. Erityisen haastava tilanne on monikulttuurisissa ryhmissä. Jokaisessa kulttuurissa on oma tapansa käyttää kieltä, ja opiskelijoiden oppimiskokemukset vaihtelevat suuresti.

– Esimerkiksi jo kielitaidon määrittäminen vaihtelee kulttuureittain. Me suomalaiset edellytämme, että vierasta kieltä täytyy osata puhua, ja vasta se on kielitaitoa.

USA:sta tulleet vaihto-opiskelijat voivat ilmoittaa kielitaidokseen espanjan, vaikka ovat käyneet viikon alkeiskurssin, Räsänen luettelee esimerkkejä.

Monikulttuuristen ryhmien ohjaus englanniksi on yhä useamman yliopistonopettajan arkipäivää. Muualta tule-

vien opiskelijoiden valmiudet erityisesti itseohjattuun kielennoppimiseen ovat hyvin erilaisia. Suomi on Euroopassa ainoa maa, jossa kaikkiin yliopisto-opintoihin kuuluvat pakolliset kieli- ja viestintäopinnot myös äidinkielessä.

Tieteellinen kirjoittaminen painottuu

Kieliopinnot ovat yleensä osa aineopintoja, ja sisällöt kootaan opintoja tukeviksi. Räsänen on huomannut, että tieteellisen viestinnän opetus painottuu yhä enemmän. On tavallista, että laitoksilta toivotaan ulkomaalaisten opiskelijoiden kursseille teemaksi vaikkapa ohjeita tutkielman kirjoittamiseen. Tällöin ainesisällöt ja niiden jäsentäminen kielellisesti ovat hyvin lähellä toisiaan. Ulkomaalaisilla opiskelijoilla voi olla hyvä kielitaito, mutta he eivät ole omissa yliopistoissaan harjaantuneet tieteelliseen kirjoittamiseen.

– Voi olla, että he ovat suorittaneet pelkästään suullisia tenttejä, Räsänen kertoo.

Kieli- ja viestintätaidoista kertova yhteiseurooppalainen portfolio korkeakoulutasolle on jo laadittu ja kielikeskukset muokkaavat sellaista myös omaan käyttöönsä. Portfolion ideana on antaa luotettavaa tietoa esimerkiksi yliopistosta valmistuvien kommunikointitaidoista eurooppalaisille työnantajille. Sille on todellista tarvetta.

Kielten oppimista voi opetella

Paula Kalaja ja Hannele Dufva (2005). Kielten matkassa: opi oppimaan vieraita kieliä. Kotkan kirjapaino Oy, Hamina.

Paula Kalajan ja Hannele Dufvan teos on uudenlainen kielten oppimisen kurssikirja. Kirja on tarkoitettu kielten opettajille oppaaksi ja opiskelijoille aihetta käsittelevien kurssien oppikirjaksi. Se soveltuu myös itsenäisen opiskelun apuvälineeksi.

Kirjan tavoitteena on saada opiskelijat pohtimaan omia oppimiskokemuksiaan ja hyödyntämään niitä. Opiskelijat pyritään tekemään tietoisiksi kielten oppimiseen liittyvistä prosesseista ja kirjan tarkoituksena on tarjota eväitä kielen oppimiseen myös kurssin päättymisen jälkeen. Kirjan tekijöiden tavoitteena on helpottaa vieraiden kielten oppimista ja opiskelumotivaation säilyttämistä.

Erilaiset oppimiskäsitukset, teknologiset innovaatiot ja yhteiskunnalliset muutokset ovat pakottaneet tarkastamaan kielten opetuksen tavoitteita. Kielten oppimisessa painopiste onkin siirtynyt opetuksesta kasvatukseen ja kielitiedosta kulttuuritietouteen.

Uudet tavoitteet on otettu huomioon muissakin uusissa oppikirjoissa esimerkiksi siten, että mekaanisen kielenoppimisen sijaan harjoitetaan vuorovaikutustaitoja arkielämän tilanteissa. Kielten matkassa -kirja on lähtökohdiltaan kuitenkin erilainen, koska aiheita käsitellään useamman kuin yhden kielen osalta. Kirja ei siis ole kielikohtainen, vaan se lähestyy kielten opiskelua yleisten oppimisprosesseihin liittyvien tekijöiden kautta. Aiheita pohditaan kirjassa suomeksi, joten se soveltuu monenlaisiin kielennoppimisen tarpeisiin.-TL

TEKSTI Janne Laitinen

KUVA Juha Ryhänen

Tiede-ekspertti haluaa kansainvälisempää tutkimusta

Yliopiston tuore tiedeasiantuntija **Antoaneta Foiea** on ison urakan edessä. Hän työskentelee tutkimuspalveluissa ja haluaa edistää yliopiston kansainvälistä tutkimustyötä. Nyt työn alla ovat tietopakettit, joilla tutustutetaan laitoksia ja yksiköitä EU:n tutkimusrahoitukseen. Yllättäen hän kysyy neuvoa haastattelijalta.

– Herättääköhän tällainen viesti teidän suomalaisten kiinnostuksen, ujoski tunnustautuva Antoaneta miettii ja näyttää laatimaansa tiedotetta. Hän ei kuulemma vielä tunne suomalaisia tarpeeksi hyvin.

Vaatimattomasta luonteestaan huolimatta Antoaneta tietää, mistä puhuu. Bukarestissa, Romaniassa syntynyt materiaalitieteen tohtori on luonut näyttävän uran kansainvälisessä tiedeyhteisössä jätettyään koulutus- ja tiedeasiantuntijan pestin kotimaassaan. Hän on toiminut neuvonantajana Maailmanpankissa Washington DC:ssä, ja vuonna 2003 hän astui virkaan EU-komissiossa.

Kokemusta maailmalta

Antoaneta kuvaa työkokemuksiaan korvaamattomiksi.

– Amerikkalaisilta opin paljon kunnianhimmista ja positiivisesta työilmapiiristä. He suhtautuvat työhönsä ihailtavalla ”can-do”-asenteella, Ceauşescun kommunistisessa Romaniassa kasvanut tohtori kuvailee.

Siirtymistään projektivirkailijaksi EU-komissioon Brysseliin hän kuitenkin kuvaa tärkeimmäksi askeleeksi urallaan.

– Siellä sain aivan uuden näkökulman tieteen kenttään. Näin tiedeyhteisön kokonaisuutena, ikään kuin lintuperspektiivistä. Tuntuu, että siihen asti olin nähnyt alan vain omasta näkökulmastani. Virka myös avasi ovia huipputason EU-tiedepiireihin.

Antoaneta jätti paikkansa komissiossa ja tuli Suomeen syksyllä 2005. Yllättävän valinnan taustalla ovat henkilökohtaiset syyt, haastateltava selittää ja vaikuttaa punastuvan hieman.

Arvioinnin tulokset rohkaisevia

Antoaneta oli koordinoimassa Jyväskylän yliopiston tutkimuksen arviointiprosessia. Rooli oli keskeinen: hän ohjeisti laitoksia ja tutkimusyksiköitä, organisoi panelistien työtä ja kiersi heidän kanssaan arvioitavissa koh-teissa.

– Arviointi sujui erinomaisesti, ja toi esiin yliopiston vahvuudet. Tulosten perusteella voimme selkeyttää tutkimusprofilliamme.

Arvioinnin toivottuna seurauksena Jyväskylän yliopisto profiloituisi yhä selkeämmin kansainväliseksi tiedeyliopistoksi. Antoaneta on yhtä mieltä rehtori **Aino Sallisen** kanssa siitä, että yliopiston tulee olla kansainvälisesti merkittävä.

Metropolit saivat jäädä

Pitkään suurkaupungeissa asunut asiantuntija vakuuttaa viihtyvänsä Suomessa.

– Suomalaisten rauhallisuus vetoaa minuun. Alan vasta vähitellen asettua tänne, mutta nautin jo Jyväskylän luonnonkauneudesta.

Antoaneta paljastaa haaveilevansa perhe-elämästä, sillä sellaiseen hänellä ei 14-vuotisella urallaan ole ollut mahdollisuutta. Mutta sitä ennen hän haluaa jättää jälkensä Jyväskylän tiedeyhteisöön.

– On mukavaa olla hyödyksi, tohtori toteaa vaatimatomaan tyyliinsä.

Tiedeasiantuntija Antoaneta Folea nauttii ulkoilusta Jyväskylän kauniissa luonnossa, vaikka pakkasen välillä yllättääkin.

TEKSTI Mirka Pitkänen ja Talvikki Lehtolainen
 KUVA Petteri Kivimäki

Yliopistoliikunnasta jaksamista istumatyöhön

Säännöllinen liikuntaharrastus pitää yllä toimintakykyä ja on tietotyöläisen henkireikä. Jyväskylän yliopisto kannustaa liikunnan pariin järjestämällä runsaasti liikuntaa opiskelijoille ja henkilökunnalle. Viime vuoden aikana osallistumiskertoja liikuntatoimintaan oli noin 140 000.

Eri lajeja yliopistoliikunnassa on vuoden mittaan tarjolla yli 80. Palautteen perusteella tarjontaa kehitetään ja erikoisempiakin kursseja kokeillaan, kuten keväällä alkavaa selkäkipuiselle erittäin hyvin sopivaa jättipallojumppaa.

Yliopiston liikuntapäällikkö **Anneli Mörä-Leino** kertoo, että liikunta- ja terveystieteiden tiedekunnan olemassaolo näkyy myös kursseissa.

– Liikunnan ansiosta ohjaajista on paljon tarjontaa ja suurin osa heistä onkin meidän omia opiskelijoitamme. Ohjaajana toimiminen on opiskelijoille oivallinen oppimisen paikka, Mörä-Leino toteaa.

Myös liikuntaa harrastamattomia houkutellessa eri konstein liikunnan pariin. Yliopistoliikunta järjestää esimerkiksi aloitteleville tarkoitettua liikunnan startti-kurssin.

– Liikkumisen startti -ryhmä on ollut positiivinen kokemus. Ihmiset ovat innostuneet ja liikkuvat edelleen kurssin jo päätyttyä. Se on mukava huomata, Mörä-Leino kertoo tyytyväisenä.

Älä unohda ulkoliikuntaa

Yliopistoliikunta houkuttelee ihmisiä myös ulkoilemaan. Talvella ohjelmassa on esimerkiksi laskettelua,

hiihtoa, kaukalopalloa ja lumilautailua. Myös lumikenkäilyä ja retkiluistelua on kokeiltu. Mörä-Leino painottaa, että ulkoilu ei saisi unohtaa.

– Tuntuu siltä, että varsinkin opiskelijat ovat enemmän sisäliikkuja. Myös pakkasen taitaa pelottaa talviulkoilussa, mutta kunnon pukeutumisella kovakaan pakkasen ei häiritse.

Kesäohjelmaan järjestellään parhaillaan suunnistuskursseja.

– Metsässä liikkuminen tekee hyvää sekä keholle että mielelle. Ihmisiä vaan pitää kannustaa enemmän ulos, Mörä-Leino muistuttaa.

Ergonomian ABC

YTHS:n fysioterapeutti **Kirsti Siekkinen** pitää kursseja tuki- ja liikuntaelinoireileville. Enemmistöllä heistä on kipuja niskan ja alaselän alueella. Näitä oireita voitaisiin ehkäistä oikeanlaisella liikunnalla ja työergonomialla.

– Oireet kehittyvät pääosin istumisen seurauksena. Ryhdikäs istuma-asento, työskentelyn tauotus sekä liikunnan monipuolinen harrastaminen ovat keinoja ennaltaehkäisyyn. Takki rullalle lanneselän taakse on hyvä keino helpottaa kipua, Siekkinen opastaa.

Hyviä liikuntamuotoja Siekkisen mielestä ovat sellaiset, joista nauttii ja saa hyvän mielen. Suomalaisille tutut lajit kelpaavat, samoin kuin tanssilliset ja erityisesti keskivartaloa kehittävät lajit, kuten Pilates. Selän syviä tukilihaksia selkäkipuisen on aluksi hyvä treenata fysioterapeutin ohjauksessa, sillä oikean lihastyötavan löytäminen ei aina ole helppoa.

Tiedon salaisesta puutarhasta kriittisten katseiden kohteeksi

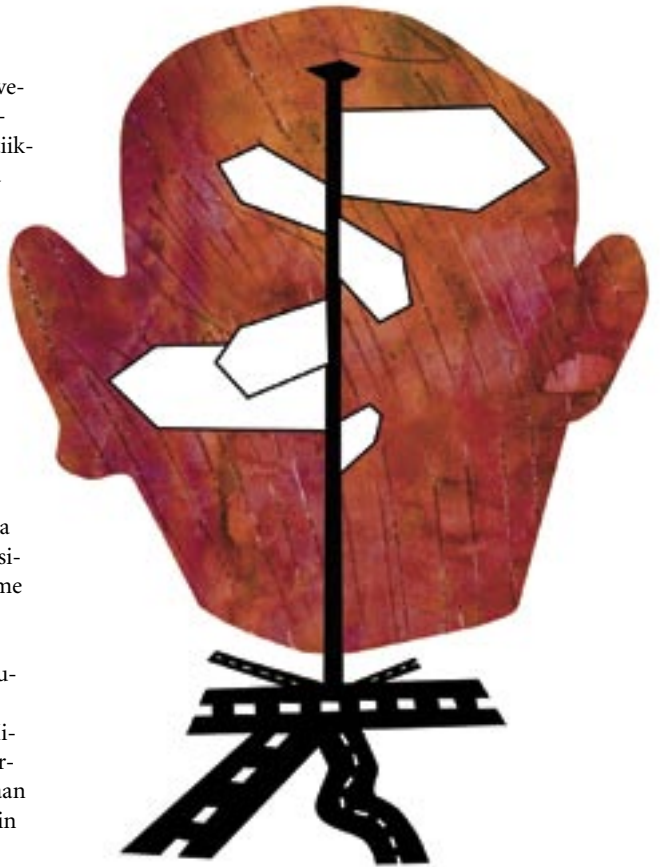
Jyväskylän yliopisto osallistui eettisen toimikunnan vetovastuulla *Arvot arkeen* -hankkeeseen, jossa pohdittiin valtionhallinnon arvoperustaa ja virkamiehen etiikkaa. Keskeisiksi arvoiksi todettiin puolueettomuus ja riippumattomuus, luottamus ja vastuullisuus sekä avoimuus ja tasa-arvo. Eettinen toimikunta toteutti hankkeen aikana kaksi arvoseminaaria *Eettinen yliopisto?* ja *Yliopiston vastuut*. Seminaarien työryhmissä pohdittiin opetuksen, ohjauksen ja tutkimuksen eettisiä kysymyksiä.

Arkkiatri Risto Pelkonen totesi Eettinen yliopisto? -seminaarissa, että ”professiot eivät enää asu tiedon salaisessa puutarhassa, vaan kriittisten katseiden kohteena. Jos yhteisö ei pohdi toimintansa eettisiä ongelmia, kavala kyynisyys uhkaa asettua taloksi”. Eettisen toimikunnan tehtävänä on ollut tiedottaa etiikkaan ja erityisesti tutkimusetiikkaan liittyvistä asioista ja ylläpitää niihin liittyvää keskustelua. Jatkamme seminaarien sarjaa.

Kevätkauden seminaarissa pohditaan arvioinnin etiikkaa. Meille on kertynyt kokemusta työn vaativuuden ja henkilökohtaisen suoriutumisen arvioinnista. Myös tutkimustyötä on kansainvälisesti punnittu. Miten valtionhallinnon keskeiset arvot ovat kestäneet arjen paineita? Uuden lukuvuoden alkaessa paneudutaan opiskelun ja opintosuoritusten eettisiin pelisääntöihin sekä uusiin uhkiin, joita sähköiset tietoverkot tuovat tullessaan. Miten toimia, jos huomaamme vilpin?

Eettisen toimikunnan perustehtävänä on edelleen antaa lausuntoja tutkimuksista, joissa ihmisiä tutkitaan niin, että heidän terveytensä saattaa vaarantua. Lääketieteellinen tutkimus ja sairaalan potilaisiin kohdistuva tutkimus kuuluu kuitenkin sairaanhoitopiirin eettiselle toimikunnalle. Menettelytavat on kirjattu eettisen toimikunnan sivustoille (www.jyu.fi/eettinentoimikunta).

Toimikunnan toimivaltaan ei kuulu tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeiden soveltaminen hyvän

tieteellisen käytännön loukkausten käsittelemiseksi. Tiedeyhteisön jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen vastuu saattaa loukkausepäily rehtorin tietoon. Rehtori käynnistää tarvittaessa tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeiden mukaiset jatkotoimet.

*Paula Määttä
Eettisen toimikunnan pj.*

Finnagora kontaktipintana Unkariin

Finnagora, Suomen kulttuurin, tieteen ja talouden keskus, toimii Budapestissä Sankarten aukion reunalla. **Hanna Helavuori** on toiminut keskuksen johtajana viime elokuun alusta.

– Tehtävänäme on lisätä unkarilaisten asiantuntijayhteisöjen ja median kiinnostusta Suomea ja sen osaamista kohtaan. Finnagora on välittäjäorganisaatio ja yhteistyöfoorumi. Kun tunnemme paikallisen toimintaympäristön ja verkostot, voimme tukea suomalaisten verkostoitumista Unkariin.

– Huippuosaamista ja -asiantuntemusta on helppo viedä ja välittää. Syksyllä 2006 toteutamme yhteistyössä Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen kanssa Collegium Budapestissä seminaarin. Pyrimme myös saamaan suomalaisia luennoitsijoita Central European Universityyn luennoitsijoiksi, Helavuori kertoo.

Yksi Jyväskylän vahvoista osaamisalueista on nanotiede ja -teknologia. Miscolsissa Koillis-Unkarissa aloittaa kesällä 2006 nanotekniikkaan ja sen sovelluksiin keskittyvä tutkimuskeskus. Tässä pilottihankkeessa on mukana Unkarin valtion teknologia- ja innovaatiohankkeita tukeva Kansallinen tutkimus- ja teknologiakeskus.

Monialaisesta yliopistosta uusiakin kumppaneita löytyy Helavuoren mukaan helposti. Bioenergian ja ympäristötekniikan erityisosaamiselle on uudessa EU-maassa kova kysyntä.

– Parhaillaan olemme tutkailemassa olisiko Agora Game Lab -yhteistyölle löydettävissä verkostoja myös Unkarissa.

Tutkijat ovat aktiivisia omissa verkostoissaan.

– Jyväskylän Hungarologia-projekti on jo vakiinnuttanut asemansa tieteen ja kulttuurin linkkinä Unkariin, hän kertoo.

– Jyväskylän kehitysyrityksen Jykesin aloitteesta olemme suunnittelemassa suomalaisille kehitysyrityksille suunnattua talouselämän ajankohtaistietoa tarjoavaa uutiskirjettä. Unkarin talouselämästä kaivataan tietoa suomeksi. Ajatus on otettu hyvin vastaan. Unkarin kehitysyritykset

ja yliopistojen yhteydessä toimivat innovaatiokeskukset ovat tärkeä verkosto.

– Jykesin kanssa pyrimme myös saattamaan yhteen yrityksiä, kehitysyrityksiä sekä yliopistoista sellaisia tutkijoita ja opiskelijoita, joiden tutkimusalueet käsittelevät Unkarin elinkeinoelämää ja taloutta.

Finnagorassa työskentelevät Helavuoren lisäksi projektisuunnittelija **Henna Salo** sekä neuvonantaja **Lilla Bogdán**. Jyväskylän yliopisto on yksi Finnagoran säätiön taustayhteisöistä, ja rehtori **Aino Sallinen** on säätiön hallituksen jäsen. Finnagora tarjosi viime kesänä myös tapaamisen unkarilaisen matematiikanopetuksen merkeissä Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen Tutkiva opettaja -projektille.

Hanna-Leena Helavuori ja Lilla Bogdán toimivat Finnagorassa Budapestissä. He tietävät, että Jyväskylän yliopistolla on paljon mahdollisuuksia tarjota asiantuntemustaan uudessa EU:n jäsenmaassa.

Ilmavoimat kurmootti yliopiston maanrakoön

Ilmavoimat ja yliopisto kohtasivat jälleen helmikuussa Runebergin päivän merkeissä. Päivään on perinteisesti kuulunut erilaiset kilpailut. Hedelmällistä yhteistyötä on jatkunut jo yli 30 vuotta, vaikka välillä on ollut pieniä katkoksia. Tämän vuoden tilaisuus oli jo 27. perättäinen yhdessä vietetty Runebergin päivä.

Ilmavoimat oli tyly isäntä, eikä meillä yliopistolaisilla ollut paljon mahdollisuuksia missään lajissa. Ilmasotakoulun johtaja eversti **Juha Suonperä** oli käskenyt oman joukkueensa voittamaan jokaisen lajin. Pieni epäilyn poikanen hiipi puseroon, että keräsi ikä eversti Suonperä joukkueen lentopallopeliin ympäri Suomea. Ainakin yksi pelaaja taisi olla Rovaniemeltä saakka, eikä usko hänen tulleen sieltä hiihtäen. Hävisimme pystyyn 2-0, vaikka taistelimme kuin leijonan pennut. Kun ei kulje, niin ei kulje.

Lentopallopelin olemme perinteisesti voittaneet ja tietokilpailun hävinneet, mutta nyt hävisimme molemmat. Päivän viimeisenä lajina oli rynnäkkökiväärillä ampuminen. Ei kuitenkaan ammuttu kovilla, vaan laseraseella. Tähtäsimme joka kerta kymppiin, mutta jostain kumman syystä tulokseksi saatiin usein vitonen tai kutonen. Heille vilkkui useimmiten 8 tai 9. Olikohan taulua jollain tavalla manipuloitu?

Sitten ne selitykset

Illalla keskustelun aiheena oli meidän joukkueemme keskittyminen päivän koitoksiin. Yksi merkittävä syy häviöön oli se, että me emme ehtineet pitää korkean paikan leiriä. Se olisi taatusti auttanut, jos olisi saanut nukkua edes yhden yön yläpunkassa. Käsi olisi ollut vapaa, eikä turhaa ääriä olisi esiintynyt.

Meillä ei myöskään ollut kunnollisia lentopallotos-

suja, jotka olisivat nostaneet meidät korkeuksiin. Nyt olisi ehkä saanut nippa nappa Tiedonjyvä-lehden jalkojen alle. Iske siinä sitten pallo kenttään, kun pomppu ei nouse.

Tietokilpailukysymyksetkin olivat rahtusen kotiin päin kallellaan. Mistä sitä voi maallikko tietää, kuinka kovaa Hornetia voi peruuttaa tai kuinka pitkää on takavakaajan siiven oikean yläreunan alaosa. Tässä kootut selitykset tappioomme.

Sotatieteiden kandidaatti

Eversti Suonperä oli varsin tyytyväinen joukkueensa suorituksiin. Käsky oli mennyt perille ja voittajat juhliivat. Eversti Juha Suonperä siirtyi 1.3. Karjalan Lennoston komentajaksi, mutta hän lupasi, että yhteistyö jatkuu tavalla tai toisella meidän kanssamme. Toivotamme parhainta onnea ja menestystä vaativassa tehtävässä ja

kiitokset miellyttävästä yhteistyöstä.

Totuuden nimissä on kuitenkin mainittava, että olitte tällä kertaa huomattavasti parempia kuin me. Sitä paitsi, teillä olisi ollut vielä ässä hihassa, jos kilpailut olisivat menneet tiukoille. Hän on luutnantti **Niina Seppänen**, joka valmistui sotatieteiden kandidaatiksi 2.2.2006 Ilmavoimien ensimmäisenä lentoteknillisinä naisupseerina. Häntä ette tarvitse tällä kertaa pelastamaan voittoanne, mutta seuraavalla kerralla joudutte taatusti käyttämään kaikki keinot meidän voittamisksemme.

Kalevi Luoma

Sosiaalista pääomaa

Tapahtuu etäisimmässä kuviteltavissa olevassa helmikuussa. Olen laiminlyönyt viestin lähettämisen sosiaalisen pääoman päivänä, joten tapaan sosiaalisen pääomani poikkeuksellisesti ilman koneen välitystä. Korkotavoitteeksi olen asettanut 100 %.

Sosiaalinen pääomani on varsin vastenmielisen näköinen: minua vanhempi, hyvällä kaljuuntumisen alulla ja punakka. Koska hän on tutkimusryhmän johtaja, keuhun häntä, että oletpa laihtunut ja näytätpä hienolta. Viime vuosituhanen villit olisivat sanoneet retoriikkaani epärehelliseksi. Me sosiaaliset markkinaliberaalit kutsumme sitä sosiaalseksi joustoksi. Vuosiin en ole puhunut hänelle mitään merkityksellistä, sillä se toisi hänelle palkankorotuksen. Parhaat ideat julkaisen kiinalaisten kanssa, koska he eivät kilpaile kanssani määrärahoista.

Sosiaalisen pääomani seuralainen on nuorempi, pitkä ja vaalea. Hän muistuttaa nuoruuden sosiaalista pääomaani. Kun annan katseeni siirtyä hänen isoihin harmaisiin silmiinsä, 0-vuotias tekniikka ja 2000-vuotiaat arvot saavat väistyä 100 000 vuotta vanhojen viettien tieltä. Mieleni tekee sijoittaa häneen. Vaikka minulle on opetettu, kuinka kapitaalisiin tulee suhtautua, hetken hän vaikuttaa enemmänkin eläimeltä, jonka pupillit laajenevat. Hän ei liene vauhdissa, joten synnän teevädin kokosiin pupilleihin on luultavasti varjostus. Olenhan kookas uros ja seisomapaikkani on liian lähellä.

Väärään kohteeseen sijoittaminen voi johtaa pääomapiirien kaventumiseen. Sosiaalinen taseni ei juuri nyt näytä sietävän riskinottoa, joten hillitsen itseni. Ehkä myöhemmin käyn hänen SIR-sivuillaan (social investor relations). Nykyään melkein kaikki sijoitukset hoidetaan verkossa.

Sosiaalinen pääomani poistuu, korkoineen.

Yliopistojen tehokkuus ja tuloksellisuus

Neittaanmäki, Pekka, Neittaanmäki, Reetta ja Tiihonen, Timo (2005) Yliopistojen tutkintokoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus ja tulokset vuosina 2000–2004. Jyväskylän yliopistopaino, Jyväskylä.

Yliopistojen tuottavuutta mittavassa teoksessa osoitetaan, että suuri ulkopuolinen rahoitus ei takaa tuloksellisuutta, mutta pienelläkin ulkopuolisella rahoituksella voidaan päästä huipputuloksiin. Jyväskylän yliopisto menestyi suhteellisen pienestä ulkopuolisesta

rahoituksesta huolimatta, mutta esimerkiksi Helsingin yliopiston suuri ulkopuolinen rahoitus ei realisoitunut tuloksiin samassa suhteessa.

Äbo Akademi menestyi parhaiten, kun sen saamaa rahoitusta verrattiin saavutettuihin tuloksiin. Jyväskylän yliopisto sijoittui perusrahoitusindeksillä mitattuna toiseksi ja kokonaisrahoitusindeksillä mitattuna viidenneksi. Jyväskylä tuotti paljon perustutkintoja ja kansainvälisiä tieteellisiä julkaisuja resurssieihinsa nähden. Vahvuutena

Vastaako korkeakoulutus nuorten koulutustavoitteisiin ja -odotuksiin?

Päivi Vuorinen ja Sakari Valkonen (2005) Ammattikorkeakoulu ja yliopisto yksilöllisten koulutustavoitteiden toteuttajina. Koulutuksen tutkimuslaitos. Tutkimusselesteita 25. Tilaukset: <http://www.ktl-julkaisukauppa.fi>

Korkeakoulutuksen dualijärjestelmässä hakija voi valita yliopistojen tarjoaman tieteelliseen tutkimukseen perustuvan korkeakoulutuksen tai ammattikorkeakoulujen tarjoaman käytännöllisemmän ja työelämälähtöisen korkeakoulutuksen. Jotta kahden sektorin korkeakoulujärjestelmä toimisi tarkoituksenmukaisesti, sen tulisi olla rele-

vantti opiskelupaikkaa hakevien näkökulmasta.

Julkaisussa tarkastellaan hakijoiden koulutusvalintojen ohjautumista kahden sektorin järjestelmässä. Keskeisimmät kysymykset ovat: Miten dualijärjestelmä palvelee koulutuspaikkakysyntää ja vastaako se hakijoiden koulutustarpeita ja -tavoitteita? Millaiseksi ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen asema muodostuu tällä kentällä? Saavatko hakijat oikeaa tietoa eri koulutusvaihtoehdoista valintojensa pohjaksi? Miten opiskelijat arvioivat koulutusvalintansa onnistumista jälkikäteen?

Lisäksi julkaisussa tarkastellaan

Yliopisto onnistunut ulkomaalaisten opetustehtävässä, kulttuurisessa kehitystehtävässä ongelmia

Jyväskylässä olivat erityisesti yhteiskunta- ja luonnontieteelliset alat.

Jyväskylän yliopistossa kehitettyä uutta laskentamallia voidaan käyttää eri koulutusalojen ja yliopistojen tavoitteiden ja tuloksellisuuden seurantaan. Laskentamalli ja sen tuottamat tulokset on koottu teokseen, jonka vertailussa oli mukana 16 yliopistoa. Yliopistoista kootut tiedot perustuvat opetusministeriön ylläpitämään tietokantaan. -MP

opiskelijoiden arvioita ja kokemuksia koulutuksestaan. Tutkimukseen osallistuneet arvioivat, miten koulutus on vastannut heidän odotuksiaan, mihin he ovat olleet tyytyväisiä ja mitä parannettavaa koulutuksessa on ilmennyt.

Opiskelijat kuvaavat odotuksiinsa työelämään siirtymisestä, työllistymisestä sekä koulutuksensa merkityksestä ja arvostuksesta työelämässä.

Julkaisu perustuu seurantatutkimukseen, jossa seurattiin vuonna 2001 korkeakouluihin hakeneita kahden vuoden ajan. -PV

Matti Taajamo (2005) Ulkomaiset opiskelijat Suomessa. Kokemuksia opiskelusta ja oppimisesta, elämästä ja erilaisuudesta. Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos. Tutkimuksia 16.

Matti Taajamo tarkastelee yliopistojen kansainvälistymistä ulkomaisten opiskelijoiden näkökulmasta Jyväskylän yliopistossa ja Taideteollisessa korkeakoulussa.

Molemmat yliopistot ovat onnistuneet hyvin ulkomaalaisten opetuksessa. Opiskelijat ovat tyytyväisiä akateemiseen vapauteen, opiskeluympäristöön ja opetukseen. Opettajat koetaan helposti lähestyttävinä ja heitä arvostetaan tasarvoisen vuorovaikutussuhteen ansiosta. Kansainväliset opiskelijat ovat erittäin tyytyväisiä kirjasto- ja tietokonepalveluihin ja he arvostavat opetus-, hallinto- ja tietopalveluhenkilökunnan asiantuntevaa ja opintoja edistävää ohjausta.

Opetuksen onnistumisen tarkastelun näkökulma on perinteinen.

Uutta näkökulmaa avaa ulkomailla opiskelun tarkastelu kulttuurisena kehitystehtävänä. Sen voi ymmärtää niin opiskelijan omana tehtävänä, yliopiston tehtävänä kuin yhteiskunnankin kehitystehtävänä.

Kulttuurisessa kehitystehtävässä yliopistot ja suomalainen yhteiskunta eivät opiskelijoiden mielestä ole onnistuneet riittävästi. Ulkomaisten opiskelijoiden ihmissuhteet rajoittuvat opiskelijamaailmaan ja opintojen pariin. He eivät pääse riittävästi mukaan suomalaisten arkipäivän askareisiin. Vapaa-aikaansa opiskelijat viettävät yleensä toisten ulkomaalaisten kanssa ja kokevat itsensä vieraaksi yliopiston ulkopuolella. Suomalaiseen kulttuuriin ei saada aitoa kosketusta.

Jyväskylän yliopiston ystäväperheohjelmaa arvostetaan. Taideteollisessa korkeakoulussa yrityksiin tutustumista pidetään hyvänä. Jyväskylässä kaivattaisiin huomattavasti enemmän yhteyksiä työelämään ja yhteiskuntaan. Taajamo näkee yhteyksien lisääntymisen tärkeänä, jotta opiskelijoista tulisi voimavara suomalaiselle yritys- ja työelämän globalisoitumiselle.

Teos tarjoaa perustietoa ja virikkeitä alan tutkijoille, yliopiston opettajille ja hallintohenkilökunnalle. Tutkijoille kulttuurien välisen kanssakäymisen erittely kulttuurisena kehitystehtävänä avaa monia mielenkiintoisia jatkotyötämismahdollisuuksia. Mukaansatempaava, ajoittain kertomusmuotoinen esitystapa, tarjoaa helposti sovellettavia aineksia oman työn ja koko yliopiston arviointiin ja kehittämiseen.

Anneli Sarja

Hannu Hiilos

Elämä yllättää arvaamattomuudellaan ja armottomuudellaan. Me Hannun työtoverit koimme tämän vavahduttavalla tavalla eräänä kevättä jo hieman enteilevänä helmikuun aamuna. Hannu istahti tavalliseen tapansa töidensä ääreen, lyyhisty pian vasten pöytänsä, ja oli poissa. Nopeasti paikalle tullut työtoverien ja lääkintähenkilöstön apu ei häntä enää voinut pelastaa.

Koulutuksen tutkimuslaitoksen väki oppi tuntemaan Hannun ennen kaikkea kielivirtuoosina, jolle mikään englannin tai suomen kielen yksityiskohta ei ollut tuntematon. Hän havaitsi teksteissä yksityiskohtia ja vivahteita, joita kirjoittaja ei itsekään ollut osannut tunnistaa. Kullekin vivahteen vaihtoehtoiselle tulkinnalle Hannulla oli aina tarjota erilainen käännös valittavaksi. Hänen taitonsa oli laajalti tunnettu ja käytetty myös laitoksen ulkopuolella.

Hannu oli myös herrasmies ja englantilaisen elämäntavan tuntija viimeistä piirtoa myöten. Tämän me tunnustimme Hannusta monin tavoin, mutta ennen kaikkea hänen älykkään viiltävänä huumorinaan, jota välittävistä sähköposteista voi löytää uusia merkityksiä jokaisella lukukerralla. Kehittämällään kommunikointitavoilla Hannu osoitti, ettei yhden aistin vakavakaan vajavuus ole este kehittyä sosiaalisissa taidoissa tai kielen syvässä oppimisessa.

Elämässä käy usein niin, että ihmisen oppii tuntemaan vasta hänen mentyään pois. Hannusta puhumalla me hänen työtoverinsa jaamme suruamme ja saatamme hänet

osaksi muistojemme helminauhaa. Tänä aikana olen oppinut Hannusta paljon, mitä en aiemmin tiennyt. Tunnen hänet nyt myös maailmanmatkaajana, jolle Lontoo oli toki rakkain kohde, mutta jolta tuli tervehdyksiä ja teräviä havaintoja elämästä myös monista muista paikoista maailmalla. Hannu rakasti eläimiä ja luontoa. Kaksi kissaa kotona ja pihapiirin linnut olivat hänen huolenpitoensa kohteina. Mökki Korpilahdella oli Hannulle kuitenkin se kaikkein mieluisin paikka rauhoittua, mutta myös keskittyä kielten syvimpiin merkityksiin vaativimpien käännöstehtävien äärellä. Kun työ vaati vastapainoa, purjehdus oli hänen tapansa irtautua arjen paineista.

Hannu elää muistoissamme aina hymyilevänä ja autamaan valmiina ihmisenä. Hänen tapansa suhtautua työhön, elämään ja muihin ihmisiin auttaa meitä muistamaan, mikä ihmisenä olemisessa on lopultakin tärkeintä.

Jouni Välijärvi

VÄITÖKSET

Idän ja lännen vastakkainasettelu elää Euroopassa ja Intiassa

FL Jukka Jouhkin kulttuuriantropologian väitöskirja *Imagining the Other: Orientalism and Occidentalism in Tamil-European Relations in South India* tarkastettiin 31.1. Vastaväittäjänä toimi emeritusprofessori Matti Sarmela (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Ilmari Vesterinen.

Geenit kertovat luuston kehityksestä ja liikunnan vaikutuksista

FM Miia Suuriniemen solubiologian väitöskirja *Genetics of children's bone growth* tarkastettiin 4.2. Vastaväittäjänä toimi solubiologian professori Kalervo Väänänen (Turun yliopisto) ja kustoksena professori Sulin Cheng.

Erkki Peuranen

18. helmikuuta 2006 saimme suruviestin ystävämme ja kollegamme emeritusprofessori Erkki Peurasen menehtymisestä.

Erkki Peuranen syntyi Säynätsalossa 21.4.1939. Työläisperheen lahjakas vesa kävi lukion Jyväskylän Lyseosssa. Hän opiskeli Moskovan valtionyliopistossa, josta valmistui maisteriksi 1966 ja filologisten tieteiden kandidaatiksi 1973. Filosofian tohtoriksi hän väitteli 1978. Hän tuli Jyväskylän yliopistoon 1976 venäjän kielen vt. professoriksi. Vuonna 1982 hänet valittiin venäjän kielen ja kirjallisuuden professorin virkaan, josta hän jäi eläkkeelle 2004.

Erkki Peuranen tunnettiin laaja-alaisena venäjän kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntijana. Hänen Puškinin myöhäislyriikkaa tarkastelevaa väitöskirjaansa pidetään uraauurtavana. Peuranen oli mm. yksi ensimmäisistä länsimaisista tutkijoista, joka esitteli kulttimaineeseen kohonneen Mihail Bahtinin käsityksiä. Viime vuosina hän oli kiinnostunut erityisesti vanhan ja uuden Venäjän ja Suomen kulttuurisuhteista. Vuonna 1999 Venäjän Tiedeakatemia myönsi hänelle filologisten tieteiden kunnia-tohtorin arvon, ja 2003 hänet nimitettiin Tiedeakatemian ulkomaiseksi jäseneksi.

Erkki Peuranen oli yhteiskunnallinen ja kulttuurivaikuttaja. Hän toimi mm. Suomi–Neuvostoliitto- ja Suomi–Venäjä-seuroissa, Keski-Suomen läänin taidetoimikunnassa, Itä-Euroopan tutkimusseurassa, Pietari-sääti-

össä ja valtion humanistisessa toimikunnassa. Hän kunnostautui myös kääntäjänä, julkaisi kolme runokokoelmaa sekä toimi kolumnistina. Hän kuului vuosina 1985–92 Säynätsalon kunnanvaltuustoon, ja säynätsalolaisuus oli tärkeä osa hänen persoonaansa.

Muistamme Erkin taidokkaana sanankäyttäjänä, jonka venäläisen kulttuurin tuntemuksesta kumpuavat anekdootit piristivät tunnelmaa eri tilaisuuksissa. Hän viihtyi myös opiskelijoiden parissa ja osallistui aktiivisesti – vielä eläkkeelle jäätyäänkin – ainejärjestö Sputnikin järjestämiin tilaisuuksiin, ensimmäisenä virallisena jäsenenä. Erkki oli optimisti, joka vaikeissakin tilanteissa jaksoi uskoa, että asiat järjestyvät parhain päin. Hän osoitti kiireisen arjen keskellä sellaista mielentyyneyttä ja rauhallisuutta, josta meillä kaikilla olisi opittavaa.

*Mika Lähteenmäki, Viola de Silva
ja Matti Leiwo*

Oppimista edistävä vuorovaikutus haaste verkko-opiskelussa

KM Kati Mäkitalon kasvatustieteen (OKL) väitöskirja *Interaction in Online Learning Environments: How to Support Collaborative Activities in Higher Education Settings* tarkastettiin 10.2. Vastaväittäjänä oli professori Jari Multisilta (Tampereen teknillinen yliopisto) ja kustoksena professori Pauli Kaikkonen.

Sanomalehdet haluavat arkipäiväistyä

FL Keijo Lehdon journalistiikan väitöskirja *Aatteista arkeen. Suomalaisen seitsemänpäiväisten sanomalehtien linjapaperien synty ja muutos 1971–2005* tarkastettiin 11.2. Vastaväittäjänä toimi dosentti Ari Heinonen (Tampereen yliopisto) ja kustoksena professori Raimo Salokangas.

Tiukka kilpailu vaatii jatkuvaa kehittymistä

Jyväskylän yliopisto jatkaa aikuiskoulutuksen laatuyliopistona

Korkeakoulujen arviointineuvosto esittää Jyväskylän yliopistoa aikuiskoulutuksen laatuyliopistoksi edelleen vuosiksi 2007–2009. Aikuiskoulutus sai saman tunnustuksen vuosina 2004–2006.

Aikuiskoulutuksen laatuyliopisto on merkittävä ja ansaittu tunnustus. Yliopistojen välinen kilpailu on kovaa ja opetuksen kehittämiseen panostetaan voimakkaasti muissakin yliopistoissa. Kärjessä pysyttelevän on huolehdittava jatkuvasta toiminnan kehittamisestä ja sen kriittisestä arvioimisesta. Laatuyliopistostatus merkitsee yliopistolle lisäksi selvää rahaa, sillä opetusministeriö käyttää esityksiä yhtenä kriteerinä yliopistojen tuloksellisuusrahan jakamisessa.

Jyväskylän yliopiston aikuiskoulutuksesta vastaa pääasiassa kolme toimijaa: Avoin yliopisto, Chydenius-instituutti ja Täydennyskoulutuskeskus. Myös ainelaitokset ovat mukana monin eri tavoin aikuiskoulutuksen toteutuksessa, kuten maisteriohjelmissa ja opettajankoulutuk-

sen toteutuksessa. Aikuiskoulutus saikin korkeakoulujen arviointineuvostolta kiitosta näkemyksellisyydestä ja selkeästi jäsennetystä toiminta-ajatuksesta.

Monipuoliset mahdollisuudet

Uudelleenvalinnan myötä Jyväskylän yliopisto on todistanut aikuiskoulutuksensa innovatiivisuuden, kehittämisen jatkuvuuden ja laajuuden. Osa aikuiskoulutuksen opinnoista sopii harrastusluonteiseen opiskeluun, osa taas tavoitteelliseen itsensä kehittämiseen. Koulutusta on tarjolla niin yksittäiselle ihmiselle kuin työyhteisöllekin.

Vaativuutena aikuiskoulutuksen kehittämisessä ovat joustavat opiskelumuodot, opetusjärjestelyt ja opetusteknisten ratkaisujen monipuolinen käyttö. Joustavuus opinnoissa on erityisesti avoimen yliopiston vahvuus.

– Meille ei ilmaannu ilmoittautumisruuhkia tammikuussa eikä elokuussa vaan aikuisopiskelija voi aloittaa haluamanaan ajankohtana ja edetä opinnoissaan omassa aikataulussaan, muistuttaa Jyväskylän yliopiston avoimen yliopiston johtaja **Satu Helin**.

Yksi aikuiskoulutuksen keskeisistä teemoista on elinikäinen oppiminen.

– Opiskelijan tavoitteena ei nähdä vain yhtä tutkintoa, jossa opiskelija ottaa kerralla matkaansa kaiken sen opin, mitä on elämässään ajatellut tarvitsevänsä. Tavoite on, että yliopistoon palataan aina silloin tällöin, täydentämään ja päivittämään tietämystä, määrittelee Helin.

Hyvänä esimerkkinä monimuotoisista opiskelutavoista ja tutkintoon johtavasta koulutuksesta on Jyväskylän yliopiston erillislaitoksena aikuiskoulutusta toteuttava Chydenius-instituutti - Kokkolan yliopistokeskus. Koulutus on suunnattu avoimen yliopiston väylää hyödyntäville, alaa vaihtaville sekä opetus- ja kasvatusalalla uudelleen suuntautuville opiskelijoille. Moni onkin aloittanut suunnitelmallisen etenemisen kohti yliopistotutkintoa Chydenius-instituutin avoimen yliopiston avulla.

VÄITÖKSIÄ

la 1.4. klo 12 H320, Historica. **FL Pauli Sivosen** yleisen historian väitöskirjan *Being a Roman Magistrate. Office-holding and Roman Identity in Late Antique Gaul* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä dosentti Antti Arjava (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Seppo Zetterberg.

la 1.4. klo 12, Auditorio 2, Agora. **HM Marja Arkela-Kautiaisen** fysioterapian väitöskirjan *Functioning and Quality of Life as Perspectives of Health in Juvenile Idiopathic Arthritis Patients in Early Adulthood. Measurement and Long-term Outcome* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Alan Jette (Yhdysvallat) ja kustoksena professori Esko Mälkiä.

pe 7.4. klo 12, S212, Seminarium. **KTM Margit Niemelän** yrittäjyyden väitöskirjan *Pitkäikäisten perheyriytysten arvoprofiili – Pitkäikäisten perheyriytysten arvojen ja jatkuvuuden kuvaus Bronfenbrennerin ekologisen teorian avulla* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Pauli Juuti (Lappeenrannan teknillinen yliopisto) ja kustoksena professori Matti Koiranen.

pe 21.4. klo 12, Paulaharjun sali, Villa Rana. **FM Sanna Iskaniuksen** soveltavan kielitieteen väitöskirjan *Venäjänkielisten maahanmuuttajaprosessien kieli-identiteetti* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Kaija Heikkinen (Joensuun yliopisto) ja professori Mart Rannut (Tallinnan yliopisto) ja kustoksena professori Minna-Riitta Luukka.

pe 28.4. klo 12, Blomstedtin sali, Villa Rana. **FM Seija Heinäsen** taidehistorian väitöskirjan *Käsityö – Taide – Teollisuus. Näkemyksiä käsityöstä taideteollisuuteen 1900-luvun alun aamatti- ja aikakauslehdissä* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä emerita-professori Pirkko Anttila (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Annika Waenerberg.

pe 5.5. klo 12, Blomstedtin sali, Villa Rana. **KTL Marja-Liisa Kakkosen** yrittäjyyden väitöskirjan *‘Gut Management’ in the Life-word of Family Entrepreneurs: a Phenomenological Study of Managerial Intuition Experiences* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Iiris Aaltio (Lappeenrannan teknillinen yliopisto) ja kustoksena professori Matti Koiranen.

Lisätietoja: Liisa Harjula, viestintä, liisa.harjula@adm.jyu.fi

TAPAHTUMIA

ke 29.3. klo 14.00–16.00, C1, Seminaarinmäki. **Ikääntyvien yliopiston yleisöluentosarja.** Neuvontateknikko Tuomo Turunen: Digiteknikka tulee – oletko valmis? Lisätietoja: jaana.rossi@cec.jyu.fi

ke 29.3. klo 12, C1, Seminaarinmäki. **Virkaanastujaiset.** Virkaan astuvat kasvatustieteen professori Tapio Puolimatka, molekyylibiologian professori Jaana Bamford ja varhaiskasvatuksen professori Marja-Leena Laakso. Lisätietoja: liisa.harjula@adm.jyu.fi

to 30.3. klo 12–14, MaA103, Mattilanniemi. **Suomi maailmantaloudessa -luentosarja.** Aki Kangasharju: Aluetaloudet ja aluepolitiikka. Lisätietoja: jutta.moisala@econ.jyu.fi

to 30.3. klo 18.15, Blomstedtin sali, Villa Rana. **Studia Generalia -luentosarja.** Teija Tiilikainen: Parlamentit EU:n politiikassa. Lisätietoja: anitta.kananen@yfi.jyu.fi

ma 3.4. klo 18.15, Blomstedtin sali, Villa Rana. **Studia Generalia -luentosarja.** Heidi Hautala: Parlamentarisen politiikan tulevaisuus. Lisätietoja: anitta.kananen@yfi.jyu.fi

ke 5.4. klo 14.00–16.00, C1, Seminaarinmäki. **Ikääntyvien yliopiston Terveys ja itsehoito -luentosarja.** Häpeätutkija Ben Malinen: Mitä on häpeä? Lisätietoja: jaana.rossi@cec.jyu.fi

6.–7.4. L304, Liikunnan rakennus. **Sensuroitu – Ei sovi museoon -valtakunnallinen museologian seminaari.** Lisätietoja <http://www.jyu.fi/diaario/seminaari2006/>.

6.–7.4. Agora. **Perhetutkimuksen päivät:** Lapset, perhetutkimus ja perhepolitiikka. Ohjelma: <http://www.jyu.fi/pty> Lisätietoja: anna.ronka@edu.jyu.fi

to 6.4. klo 14–16, Auditorio 3, Agora. **Suomi maailmantaloudessa -luentosarja.** Mika Haapanen: Työmarkkinat ja työvoimapolitiikka. Lisätietoja: jutta.moisala@econ.jyu.fi

ti 11.4. klo 18.15, Blomstedtin sali, Villa Rana. **Studia Generalia -luentosarja.** Sarita Friman-Korpela: Suomen romanien poliittinen osallistuminen. Lisätietoja: anitta.kananen@yfi.jyu.fi

ke 12.4. klo 14.00–16.00, C1, Seminaarinmäki. **Ikääntyvien yliopiston yleisöluentosarja.** Isä Mitro: Ilo ja kiitollisuus. Lisätietoja: jaana.rossi@cec.jyu.fi

ke 19.4. klo 14.00–16.00, C1, Seminaarinmäki. **Ikääntyvien yliopiston Terveys ja itsehoito -luentosarja.** Dosentti Tarja Stenberg: Univajeen vaikutukset ihmisen sairastuvuuteen. Lisätietoja: jaana.rossi@cec.jyu.fi

ma 24.4. klo 18.15, Blomstedtin sali, Villa Rana. **Studia Generalia -luentosarja.** Arja Alho: Perustuslakivaliokunnan merkitys demokratiassa. Lisätietoja: anitta.kananen@yfi.jyu.fi

ke 26.4. klo 14.00–16.00, C1, Seminaarinmäki. **Ikääntyvien yliopiston yleisöluentosarja.** Kulttuurigerontologi Sinikka Vakimo: Vanhusten asema ja suhtautuminen eri kulttuureissa. Lisätietoja: jaana.rossi@cec.jyu.fi

ke 3.5. klo 14.00–16.00, C1, Seminaarinmäki. **Ikääntyvien yliopiston Terveys ja itsehoito -luentosarja.** Ylilääkäri Ville Valtonen: Käytännöissä liikaa antibiootteja? Lisätietoja: jaana.rossi@cec.jyu.fi

Taidetta kampuksen kätköissä

Jyväskylän yliopisto omistaa satoja taideteoksia. Monet näistä teoksista on aseteltu näyttävästi esille ympäri yliopistoa, mutta osa teoksista on valitettavasti jäänyt kampuksen kätköihin.

Vuonna 1984 varatuomari **Jorma Tissari** ja hänen puolisonsa **Anna-Liisa Tissari** lahjoittivat yliopistolle taidekokoelman, johon kuuluu yli sata taideteosta kolmelta eri taiteilijalta. Ainoastaan osa öljyväritöistä on mahtunut näytteille taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen opetustiloihin. Muut teokset ovat varastoituna yliopiston museon tiloissa. On valitettavaa, että näin hienoa kokoelmaa ei saada kokonaisuudessaan esille yliopiston tiloihin, varsinkin kun yhtenä lahjoituksen ehtona on, että kokoelma on julkisesti esillä.

Läpileikkaus suomalaisesta modernismista

Tissarin kokoelma koostuu lähinnä suomalaisesta 1900-luvun maalaustaiteesta ja grafiikasta. Kokoelma on varsin arvokas ja näyttävä otos modernin aikakauden suomalaisesta kuvataiteesta. Varatuomari Tissari oli aktiivinen vaikuttaja suomalaisessa taidekentässä ja kokoelmassa on useita teoksia hänen läheiseen ystäväpiiriinsä kuuluneilta taiteilijoilta.

Nämä olivat keskeisimpiä suomalaisen modernismin edustajia, ja kokoelma tuo hienosti esille 1900-luvun suomalaisen taiteen uudet suuntaukset aina 1960-luvulle saakka. Lahjoituksessa on esimerkiksi **Sam Vannin**, **Maija Isolan**, **Ernst Mether-Borgströmin**, **Aimo Kaner-**

Kokoelmaan sisältyy useita muotokuvia. Kuvista toinen oikealta on kokoelman lahjoittaja Jorma Tissari **Tapani Raittilan** maalaamana.

van ja **Otto Mäkilän** teoksia.

Lahjoitus antaa hyvän kuvan 1900-luvun suomalaisen taiteen monimuotoisuudesta ja eri taiteilijoiden kuvaustapojen kehittymisestä. Lähes kaikilta taiteilijoilta on kerätty läpileikkaus tuotannosta ja näin kuvaustapojen muutokset tulevat selkeästi esille. Kokoelmassa on muiden muassa hieno otos Otto Mäkilän tuotannosta. Surrealistina tunnetun Mäkilän tuotannon kaari kulkee ekspressionismista kohti surrealismia edeten abstraktia taidetta kohti.

Monipuolista kuvataidetta

Tissarin kokoelman monipuolisuus tulee esille myös teosten tekniikoissa ja aiheissa. Mukana on useita eri maalaustekniikoita, kuten öljyväri-, vesiväri- ja temperamaalauksia sekä monia grafiikan eri tekniikoita. Teosten aiheetkin ovat varsin monimuotoisia. Niissä on kuvattu maisemia, ihmisiä, rakennuksia, asetelmia ja abstrakteja sommitelmia. Lahjoittaja halusi mukaan myös omakuvan mahdollisimman monelta taiteilijalta.

Yleisö pääsee ihailemaan teoksia vain etukäteen sovit- taessa. Yhteyttä voi ottaa yliopiston museon intendentti **Pirjo Vuoriseen**. Päivittäin kokoelman annista saavat nauttia vain Taikun henkilökunta ja opiskelijat.

Kokoelman abstrakteja teoksia. Taiteilijat Maija Isola ja Ernst Mether-Borgström.

Sam Vannille tyypillinen konkretistinen teos nimeltään Alfa 3 vuodelta 1957.

Maisema Kemijoelta vuodelta 1959. Öljyväriyö on Aimo Kanervalle tyypillistä ekspressiivistä maisemalaamausta.

.LT53

Hotelli Milton

Viihdy ja nuku hyvin!

Hotelli Miltonin henkilökunta toivottaa Sinut lämpimästi tervetulleeksi tunnelmalliseen hotelliimme. Hotellimme ei kuulu ketjuihin vaan on ollut yksityisomistuksessa yli 40 vuotta.

Hotellin ilmapiiriä on rakennettu huolellisesti kotoiseksi ja viihtyisäksi. Kaikki huoneet ovat persoonallisia, viihtyisiä ja mukavia. Tervetuloa!

Hotelli Milton

Hannikaisenkatu 29, 40100 JYVÄSKYLÄ
Puhelin 014-3377 900
info@hotellimilton.com

www.hotellimilton.com